

Maart 2009

**Internationale
Kynologische
Federatie**
Federation
Cynologique
Internationale

Commissie voor Gebruikshonden
Commission pour Chiens d'Utilité

Commissie Werkhonden

ingesteld door de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland

Examenreglement

voor

UV/AD – VZH/BH

IPO I – IPO II – IPO III

SpH. I - SpH. II

Deelcertificaat

© **Commissie Werkhonden 2008**

Gewijzigd/aangepast maart 2009. Hiermee komen alle voorgaande uitgaven te vervallen.

Inhoudsopgave

	Pagina
Inhoud.	1 - 2
Algemene afkortingen.	3
Geldigheid.	3
1. Algemeen.	3
1.1 Examenseizoen.	3
1.2 Organisatie.	3
1.3 Keurmeesters.	4
1.4 Hondengeleiders.	4
1.5 Toelatingsvoorwaarden.	5
1.6 Onbevangenheidsproef.	5
1.7 Uitvoering onbevangenheidsproef.	5
1.8 Puntenverdeling.	6
1.9 Uitwerking/puntentelling.	6
1.10 Kampioentitels.	7
1.11 Rashondenlogboek of hondenlogboek.	7
1.12 Aansprakelijkheid.	7
1.13 Richtlijnen voor het inzetten van pakwerkers.	7
1.14 Beoordeling lossen.	7
1.15 Beoordeling DZB.	7
2. Examenreglement IPO I.	8
2.1 Afd. A.	8
2.1.1 Algemeen.	8
2.2 Afd. B.	9
2.2.1 Algemeen.	9
2.2.2 Vrij volgen.	10
2.2.3 Zit uit de beweging.	10
2.2.4 Afleggen met voorroepen.	11
2.2.5 Apporteren over de grond.	11
2.2.6 Apporteren over een hindernis van 100 cm.	12
2.2.7 Apporteren over een klimschutting (160 cm).	13
2.2.8 Vooruitzenden met afleggen.	13
2.2.9 Afliggen met afleiding.	14
2.3 Afd. C.	14
2.3.1 Algemeen.	14
2.3.2 Revieren.	15
2.3.3 Stellen en aanblaffen.	15
2.3.4 Vluchtverhindering van de PW.	16
2.3.5 Verdediging van de hond vanuit bewakingsfase.	16
2.3.6 Aanval op de hond vanuit de beweging.	17
3. Examenreglement IPO II.	18
3.1 Afd. A.	18
3.1.1 Algemeen.	18
3.2 Afd. B.	19
3.2.1 Algemeen.	19
3.2.2 Vrij volgen.	20
3.2.3 Zit uit de beweging.	20
3.2.4 Afleggen met voorroepen.	21
3.2.5 Staan blijven uit gewone pas.	21
3.2.6 Apporteren over de grond.	21
3.2.7 Apporteren over een hindernis van 100 cm.	22
3.2.8 Apporteren over een klimschutting (160 cm).	23
3.2.9 Vooruitzenden met afleggen.	24
3.2.10 Afliggen met afleiding.	24
3.3 Afd. C.	25
3.3.1 Algemeen.	25
3.3.2 Revieren.	25
3.3.3 Stellen en aanblaffen.	26
3.3.4 Vluchtverhindering van de PW.	26

3.3.5	Verdediging van de hond vanuit bewakingsfase.	27
3.3.6	Rugtransport.	27
3.3.7	Overval op de hond vanuit het rugtransport.	27
3.3.8	Aanval op de hond vanuit de beweging.	28
4.	Examenreglement IPO III.	29
4.1	Afd. A.	29
4.1.1	Algemeen.	29
4.2	Afd. B.	30
4.2.1	Algemeen.	30
4.2.2	Vrij volgen.	31
4.2.3	Zit uit de beweging.	32
4.2.4	Afleggen met voorroepen.	32
4.2.5	Staan blijven uit looppas.	32
4.2.6	Apporteren over de grond.	33
4.2.7	Apporteren over een hindernis van 100 cm.	33
4.2.8	Apporteren over een klmschutting (180 cm).	34
4.2.9	Vooruitzenden met afleggen.	35
4.2.10	Afliggen met afleiding.	35
4.3	Afd. C.	36
4.3.1	Algemeen.	36
4.3.2	Revieren.	36
4.3.3	Stellen en aanblaffen.	37
4.3.4	Vluchtverhindering van de PW.	37
4.3.5	Verdediging van de hond vanuit bewakingsfase.	38
4.3.6	Rugtransport.	38
4.3.7	Overval op de hond vanuit het rugtransport.	38
4.3.8	Aanval op de hond vanuit de beweging.	39
4.3.9	Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase.	40
5.	Uithoudingsvermogenproef (UV/AD).	41 – 42
6.	Verkeers-Zekere-Hond/Begeleidings Hond (VZH/BH).	43
6.1	Algemeen	43
6.2	Afdeling A: Gehoorzaamheidsoefeningen	43
6.2.1	Volgen aan de lijn	43
6.2.2	Vrij volgen	44
6.2.3	Zit uit de beweging	44
6.2.4	Afleggen met voorroepen	44
6.2.5	Afliggen met afleiding	45
6.3	Afdeling B: Het praktische gedeelte	45
6.3.1	Gehoorzaamheid en gedrag in het verkeer	45
6.3.2	Gedrag in moeilijker situaties	46
6.3.3	Reacties op onaangename situaties	46
6.3.4	Reactie op andere honden	46
6.3.5	Gedrag van de korte tijd alleen gelaten aangelijnde hond	46 - 47
7.	Speurhond I (SpH I).	48 – 49
8.	Speurhond II (SpH II).	50 – 51
9.	Deelcertificaten.	52 – 53
10.	Schetsen.	54 – 55
11.	Voornaamste wijzigingen t.o.v. Internationaal reglement (blauwe boekje).	56

Algemene afkortingen

FCI	= Fédération Cynologique Internationale.
RvB	= Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland.
CWH	= Commissie Werkhonden.
IPO	= Internationaal Examenreglement. (Internationale Prüfungsordnung).
Afdeling	= afzonderlijk onderdeel van een examenprogramma: Afdeling A = speuren (IPO) of gehoorzaamheidsoefeningen (VZH) Afdeling B = appèl (IPO) of praktijkgedeelte (VZH) Afdeling C = manwerk
Eenheid	= de tijdseenheid, die is gemeoid met het keuren van één hond in één afdeling
Certificaat	= Behaald africhtingsdiploma.
SpH	= Speurhond.
AK	= Africhtingkeurmeester(s).
EL	= Examenleider.
PW	= Pakwerker(s).
HG	= Geleider(s).
SL	= Spoorlegger(s).
UV/AD	= Uithoudingsvermogen examen / Ausdauerprüfung.
VZH/BH	= Verkeers Zekere Hond examen / Begleithundprüfung.
DZB-beoordeling	= beoordeling of vereiste <u>D</u> riften, <u>Z</u> elfverzekerdheid en <u>B</u> elastbaarheid aanwezig zijn bij de hond
VW	= Voorwerp(en)
EC	= Extra Commando

Geldigheid

Deze reglementen zijn door de Commissie Werkhonden van de Raad van Beheer vastgesteld en op 1 maart 2009 gewijzigd in werking getreden. Voorgaande reglementen komen hiermee te vervallen.

1. Algemeen

De organisatie van de bij de FCI aangesloten landen wordt aanbevolen beoefening van het programma zoals omschreven in dit examenreglement te bevorderen, bekendheid te geven aan (inter)nationale wedstrijden volgens dit programma en deelname daaraan te stimuleren. De voorschriften en regels van dit reglement zijn voor alle betrokkenen bindend en dienen door alle HG te worden nageleefd. Op een examen of wedstrijd dient het complete programma voor het desbetreffende certificaat, zoals omschreven in dit reglement, te worden uitgevoerd en beoordeeld. De plaats, datum en tijdstip van aanvang van evenementen moet publiekelijk bekend zijn gemaakt.

1.1 Examenseizoen

In Nederland kunnen examens en wedstrijden worden georganiseerd vanaf het 1^e weekend in januari tot en met het laatste weekend in november voor zover de weersomstandigheden dit toelaten. Wanneer de gezondheid van mens en/of dier gevaar loopt, moet het desbetreffende evenement worden afgelast. Deze beslissing neemt de ambterende AK.

1.2 Organisatie

Voor het organisatorische deel van een examen of wedstrijd is de EL verantwoordelijk. De EL draagt zorg voor alle voorbereidingen welke het evenement betreffen en controleert de uitvoering daarvan, waaronder:

- het ruim van te voren regelen van de goedkeuring voor het te houden evenement
- het zoeken van geschikte terreinen voor alle onderdelen van het evenement en het verkrijgen van toestemming voor het gebruik daarvan
- het beschikbaar stellen van alle noodzakelijke en ingevulde formulieren aan de AK (keurlijsten en beoordelingsformulieren).
- het tenminste 1 week voor het evenement meedelen van de plaats, het uur van aanvang en het aantal honden aan de AK. Wordt dit verzuimd dan heeft de AK het recht zich aan de afspraak tot keuren te onttrekken.
- Het zorgdragen voor vakkundige PW en medewerkers

De EL is tevens verantwoordelijk voor het ordentelijke verloop van het evenement en staat voor de gehele duur van het evenement ter beschikking van de AK. Een EL kan niet deelnemen aan het evenement.

1.3 Keurmeesters

Op een examen mag alleen gekeurd worden door RvB erkende AK. De richtlijnen van de FCI zijn van toepassing. De organiserende vereniging moet zelf een AK uitnodigen die op de lijst van door de RvB erkende AK staat. Voor het uitnodigen van buitenlandse keurmeesters moet toestemming bij de CWH worden gevraagd.

Voor wereldkampioenschappen worden de AK door de Internationale Gebruikshonden Commissie van de FCI aangesteld.

De organiserende vereniging bepaalt zelf hoeveel AK worden uitgenodigd, met dien verstande dat een AK per dag maximaal 30 eenheden mag keuren

Aantal eenheden waarmee gerekend moet worden:

- IPO en SpH: per hond 3 eenheden
- VZH/BH: per hond 2 eenheden
- Deelcertificaat: per hond 1 eenheid per afdeling
- UV/AD: maximaal 20 honden per keurmeester

De AK mag door zijn houding de werkende hond niet storen of beïnvloeden.

De AK is voor de correcte toepassing van de geldende reglementen verantwoordelijk. Bij het niet naleven van de reglementen kan de AK het examen of de wedstrijd afbreken. In dit geval is de AK verplicht om per direct de CWH hierover te informeren.

De beslissing van de AK is onaanvechtbaar. Elke kritiek kan diskwalificatie tot gevolg hebben en bovendien tot disciplinaire maatregelen leiden. In geval van ernstige inbreuk op de reglementen door de AK en voor zover dit niet de beoordeling van het getoonde werk betreft, kan men binnen een termijn van 8 dagen schriftelijk bezwaar indienen bij de CWH. De CWH beslist over het gevolg van dit bezwaarschrift.

1.4 Hondengeleiders

De HG moeten zich houden aan de sluitingsdatum van inschrijving voor een examen of wedstrijd. Door inschrijving verplichten HG zich tot betaling van het inschrijfgeld. Indien een HG is verhinderd deel te nemen, moet dit onmiddellijk worden gemeld aan de organisatoren.

De HG moet tijdens de uitvoering van alle onderdelen van het examen of de wedstrijd een lijn in zijn bezit hebben. De lijn kan in de zak worden bewaard of over de schouder worden gedragen, van links boven naar rechts onder.

De hond dient tijdens het gehele evenement een halsketting dragen welke niet op strop mag staan. De halsketting mag bovendien niet rond de hals van de hond spannen. Andere halsbanden dan een halsketting zijn niet toegelaten.

Commando's moeten uit één woord bestaan. Commando's mogen in iedere taal worden uitgesproken, met dien verstande dat gedurende de gehele uitvoering van een afdeling dezelfde taal wordt gebruikt.

De HG moet zich houden aan de aanwijzingen van de AK en de EL.

De HG moet ongeacht het resultaat alle onderdelen afwerken uit het desbetreffende programma uitvoeren. Het VZH/BH-examen vormt hierop een uitzondering: als een HG wordt afgewezen voor afdeling A, wordt hij niet toegelaten tot de praktijkproeven (zie hoofdstuk 6).

De HG dient de hond op sportieve wijze voor te brengen. De AK is bevoegd om in gevallen van onsportief gedrag een HG te diskwalificeren. Hieronder wordt o.a. verstaan:

- het in het bezit hebben van hulp- of motiveer VW
- handelen tegen de reglementen
- mishandeling van de hond
- inbreuk op de goede zeden

De AK is verplicht om een geblesseerde hond uit het examen te nemen, ook als de HG het examen wil voortzetten. Wanneer de AK of HG het examen afbreekt of als de hond wordt teruggetrokken wegens ziekte (attest dierenarts) of blessure, wordt dit als volgt genoteerd: "afgebroken wegens ziekte of blessure".

Wanneer een HG de hond om andere redenen terugtrekt tijdens het evenement wordt dit aangemerkt als: "onvoldoende wegens opgeven". Deze notities moeten door de AK worden vermeld in het (ras) hondenlogboek van de betreffende hond.

Verlaat de hond de HG of het terrein en komt de hond na 3 commando's niet terug, dan wordt de betreffende afdeling van het examen afgebroken. Er volgt geen beoordeling en er worden geen punten toegekend voor de deze afdeling.

Het examen wordt afgesloten met de teruggave van het (ras-)hondenlogboek.

1.5 Toelatingsvoorwaarden

Aan de in dit reglement beschreven examens mogen alle honden deelnemen ongeacht ras, grootte of afstamming deelnemen, tenzij een rashondenvereniging anders heeft besloten. In voorkomende gevallen moet de HG aan deze rashondenvereniging toestemming vragen.

Op de dag van het examen moet de hond de voorgeschreven leeftijd voor het desbetreffende examen hebben bereikt:

IPO I	18 maanden
IPO II	19 maanden
IPO III	20 maanden.
UV/AD	16 maanden tot maximaal 6 jaar
VZH/BH	12 maanden
SpH I	18 maanden
SpH II	20 maanden

Er zijn geen uitzonderingen mogelijk.

Honden met stamboom moeten in het bezit zijn van een door de RvB uitgegeven rashondenlogboek. Honden zonder stamboom moeten in het bezit zijn van een hondenlogboek uitgegeven en geregistreerd door de CWH.

Een hond mag met zijn HG per dag slechts aan één examen of wedstrijd deelnemen. Een HG mag met twee honden deelnemen aan een evenement.

Elk examen kan naar believen worden herhaald. Er wordt steeds deelgenomen op het niveau van het laatst behaalde examen.

Na een met goed gevolg afgelegd examen kan de hond met inachtneming van de leeftijdsgrenzen opgaan voor een examen dat één niveau hoger is. De verplichte volgorde daarbij is: VZH – IPO I – II – III. Voor de speurhondexamens geldt als volgorde: VZH- SpH I – II.

Loopse teven mogen aan evenementen deelnemen met dien verstande dat zij in het onderdeel speuren volgens tijdplan werken en in de overige afdelingen als laatste hond van het evenement aantreden. Drachtige en zogende teven worden niet tot toegelaten.

Dieren die ziek zijn of van het dragen van een besmettelijke ziekte worden verdacht, worden van deelname uitgesloten.

1.6 Onbevangenheidsproef

De onbevangenheidsproef voorafgaand aan het examen of de wedstrijd wordt door de AK afgenomen door begroeting van de HG en controle van de identiteit (tatoeage of chip) van de hond. Honden die de proef niet doorstaan, moeten worden uitgesloten van het examen. De eigenaar van een gechipte hond moet er voor zorgen dat bij deelname aan een evenement in het buitenland een chipreader beschikbaar is.

Daarnaast beoordeelt de AK het wezen van de hond ook gedurende het gehele verloop van het evenement. Bij het vaststellen van karakterzwakte is de AK verplicht de betrokken hond onmiddellijk uit te sluiten van het examen. In dit geval volgt er geen beoordeling. De uitsluiting moet met redenen omkleed in het (ras) hondenlogboek worden vermeld.

1.7 Uitvoering van de onbevangenheidsproef

1. De proef wordt onder normale omstandigheden afgenomen, voorafgaand aan alle in dit reglement beschreven examens of wedstrijden.
2. Alle deelnemende honden moeten zich aan de proef onderwerpen.

3. Bij alle deelnemende honden wordt de chip- of tatoeage gecontroleerd.
4. De hond moet aan een gebruikelijke lijn worden voorgebracht. De lijn mag niet gespannen worden gehouden.
5. De AK mag geen invloed uitoefenen op de hond. In beginsel kan de AK (met instemming van de HG) de hond in voorkomende gevallen aanraken

Beoordeling.

- a. Positief (gewenst) gedrag.
Bijvoorbeeld: neutraal, zelfbewust, zeker, opmerkzaam, temperamentvol, onbevangen.
- b. Nog toe te laten grensgevallen.
Bijvoorbeeld: de hond toont licht onzeker, licht onstabiel, licht onder druk.
Deze honden zijn nog toe te laten tot het examen, maar moeten opmerkzaam worden gevolgd.
- c. Negatief (ongewenst) gedrag.
Bijvoorbeeld: wezenszwakte, schuw, onzeker, schrikachtig, schotschuw, bijterig, agressief.
In deze gevallen wordt de hond niet toegelaten tot het examen.

1.8 Puntenverdeling

De beoordeling wordt gegeven in kwalificaties en punten.

Uitzondering hierop vormen het UV-examen en de praktijkproeven van het VZH/BH. Hierbij wordt uitsluitend de waardering 'geslaagd' of 'afgewezen' toegekend.

Puntentabel:

Punten aantal	Uitmundend	Zeer Goed	Goed	Voldoende	Onvoldoende
5 Punten	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0 - 0
10 Punten	10,0	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15 Punten	15,0 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 - 0
20 Punten	20,0 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 - 0
30 Punten	30,0 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 - 0
35 Punten	35,0 - 33,5	33,0 - 31,5	31,0 - 28,0	27,5 - 24,5	24,0 - 0
60 Punten	60,0 - 57,5	57,0 - 54,0	53,5 - 48,0	47,5 - 42,0	41,5 - 0
100 Punten	100,0 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 - 0

Bij IPO- en SpH kunnen in elke afdeling maximaal 100 punten worden gehaald. Voor afdeling A van het VZH/BH-examen is het maximale aantal te behalen punten gesteld op 60.

Bij de beoordeling van een afdeling wordt er alleen met hele punten gewerkt. Bij de afzonderlijke oefeningen kan met halve punten worden gewerkt. Indien bij het optellen van de punten blijkt dat de som op een half punt eindigt, zal de AK dit naar eigen bevinden afronden.

Een combinatie is geslaagd als in elke afdeling tenminste 70% van het maximum aantal punten is behaald.

1.9 Uitwerking / Puntentelling

Max. aantal punten	Uitmundend	Zeer Goed	Goed	Voldoende	Onvoldoende
100 Punten	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0
200 Punten	200 - 191	190 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0
300 Punten	300 - 286	285 - 270	269 - 240	239 - 210	209 - 0

1.10 Kampioentitels

Titel Nationaal en Internationaal Werkkampioen.
Zie hiervoor het Kynologisch Reglement van de RvB.

1.11 Rashondenlogboek of hondenlogboek

Het (ras)hondenlogboek van de deelnemende honden moet voor aanvang van het examen of de wedstrijd worden overhandigd aan de EL. De AK controleert voorafgaand aan het evenement of de HG gerechtigd is deel te nemen aan het evenement. Na afloop van het evenement controleert de AK de in het (ras)hondenlogboek genoteerde resultaten van het betreffende evenement en zet hierbij zijn handtekening en zijn door de CWH verstrekte stempel.

1.12 Aansprakelijkheid

De HG van de hond is aansprakelijk voor alle schade die door zijn hond wordt veroorzaakt. De HG dient hiervoor verzekerd te zijn. Ook voor mogelijke ongevallen tijdens een evenement blijft de geleider verantwoordelijk voor zichzelf en zijn hond. De aanwijzingen van de AK, de EL en de organisatie dienen vrijwillig en voor eigen risico door de HG te worden opgevolgd.

1.13 Richtlijnen voor het inzetten van pakwerkers

Hiervoor gelden de door de FCI vastgestelde richtlijnen, zoals in dit reglement verwoordt bij afdeling C in het IPO-I,II en III programma onder het kopje 'Algemeen'.

1.14 Beoordeling voor het lossen

Slecht lossen.	Eerste EC met onmiddellijk lossen.	Eerste EC met slecht lossen.	Tweede EC	Verdere inwerkingen.
0,5 – 3	-3	3,5 – 6,0	6,5 – 9	Afbreken

1.15 DZB Beoordeling

De DZB beoordeling moet het karakter van de hond weer geven en wordt beoordeeld bij de afdeling C. De DZB beoordeling heeft geen invloed op het resultaat van het examen noch op de volgorde in de uitslag.

Met het predicaat (**Uitm.**), uitmuntend, (**Vold.**), voldoende, (**Onv.**), onvoldoende, worden de volgende eigenschappen beoordeeld:

- **D.** Driften (vereiste) aanwezig bij de hond, **Z.** Zelfverzekerdheid, **B.** Belastbaarheid.
- **DZB, (Uitm.) uitmuntend**, verkrijgt een hond voor:
een grote arbeidsbereidheid, duidelijk uitgesproken aanwezigheid van de noodzakelijke driften, doelmatig uitvoeren van de oefeningen, zelfverzekerd optreden, opvallende opmerksaamheid en buitengewone belastbaarheid.
- **DZB, (Vold.) voldoende**, verkrijgt een hond voor:
een niet uitgesproken arbeidsbereidheid, een minder uitgesproken aanwezigheid van de noodzakelijke driften, onvoldoende zelfverzekerd optreden, onvoldoende opmerksaamheid of belastbaarheid.
- **DZB, (Onv.) onvoldoende**, verkrijgt een hond voor:
te weinig arbeidsbereidheid, te weinig noodzakelijke driften aanwezig, falende zelfverzekerdheid en onvoldoende belastbaarheid.

2. IPO I

Onderverdeeld in:	Afdeling A	100 punten
	Afdeling B	100 punten
	Afdeling C	100 punten

	Totaal	300 punten

2.1 IPO I - Afdeling A

Eigen spoor, minstens 300 passen, 3 spoorgedeelten, 2 hoeken (ca. 90°), 2 aan de geleider toebehorende VW, tenminste 20 minuten oud.
Uitwerkingstijd 15 minuten.

Uitwerken van het spoor:	80 punten
Voorwerpen:	<u>20</u> punten
Totaal:	100 punten

2.1.1 Algemeen

De AK bepaalt aan de hand van het ter beschikking staande terrein het verloop van de sporen. De aanzet van het spoor moet door een speurpaaltje gemarkeerd zijn. Deze speurpaal moet steeds links bij de aanzet van het spoor in de grond worden gestoken.

De HG moet voor het leggen van het spoor de VW tonen aan de AK. De HG verblijft korte tijd op de aanzet van het spoor en gaat vervolgens in normale pas in de aangewezen richting. Het eerste VW wordt op het eerste of het tweede spoorgedeelte gelegd. De VW moeten in de beweging op het spoor gelegd worden. Na het leggen van het laatste VW moet de HG nog enkele passen in dezelfde richting doorlopen. Op één spoor mogen verschillende VW worden gebruikt. (bijv. leder, textiel, hout). De afmetingen van de VW zijn maximaal 10 cm. lang, 2 à 3 cm. breed, en 0,5 tot 1 cm. dik en mogen in kleur niet wezenlijk verschillen van de bodem. Tijdens het uitleggen van het spoor moet de hond uit het zicht zijn.

De AK, EL en eventueel andere begeleidende personen, mogen zich tijdens het werken van de hond niet ophouden op die plaatsen waar de hond, volgens het reglement, het recht heeft om te zoeken.

a. Commando

Het commando "Zoek" is toegestaan bij de markering van het begin van het spoor en op de plaats waar het voorwerp heeft gelegen.

b. Uitvoering

De HG bereidt de hond voor op het speuren. De hond kan vrij zoeken of aan een lijn van 10 m. De 10 m. lange lijn kan over de rug, zijdelings, tussen de voorpoten en/of tussen de achterpoten gedragen worden. De lijn mag ook aan de, niet op strop ingestelde, halsketting bevestigd worden. Tevens is het toegestaan de lijn aan de volgende speurtuiggen te bevestigen: "Borsttuig of Böttcher" (zonder bijkomende riemen). Na te zijn opgeroepen meldt de HG zich met de hond in basispositie bij de AK en geeft aan of de hond rapporteert, opneemt of verwijst. Bij het aanmelden moet de hond gereed zijn om met het speuren te beginnen, de hond moet dus "opgetuigd" zijn. De hond mag worden aangemeld aan de korte lijn. De speurlijn moet bij het aanmelden bevestigd zijn aan datgene waaraan de hond het spoor zal uitwerken (halsketting/speurtuig/...). Tijdens het aanmelden bevindt de AK zich in de directe omgeving van het begin van het spoor.

Voor aanvang van het speuren, tijdens het aanzetten en tijdens het speuren is elke vorm van dwang verboden. Op teken van de AK moet de HG de hond langzaam en rustig naar het begin van het spoor brengen en aan zetten. De wijze van aanzetten is vrij en moet in de directe omgeving van de hond geschieden. De hond moet bij het begin van het spoor in de gelegenheid worden gesteld om lucht op te nemen. Het is de HG toegestaan bij de aanzet met de hand de richting van het te volgen spoor aan te geven.

De hond moet vanaf de aanzet met diepe neus en intensief in een gelijkmatig tempo het spoor volgen. De HG volgt de hond op 10 m. afstand. Bij vrij zoeken moet de afstand van 10 m. eveneens worden aangehouden. De speurlijn mag licht doorhangen. De hond moet de hoeken zeker uitwerken. Na de hoeken moet de hond in gelijkmatig tempo verder zoeken. Zodra de hond een VW gevonden heeft moet de hond dit, zonder inwerken van de HG, onmiddellijk rapporteren, opnemen of overtuigend verwijzen. De

hond mag bij het opnemen blijven staan of gaan zitten. Bij het apporteren moet de hond het VW naar zijn geleider brengen.

Verdergaan met het VW of liggend opnemen is foutief. Het verwijzen kan liggend, staand of zittend gebeuren (mag ook wisselend). Als de hond het VW gevonden heeft, laat de HG de lijn vallen. Door het omhoog steken van het VW geeft de HG aan dat het VW gevonden is. De HG neemt de lijn weer op en de hond wordt weer aangezet daar waar het VW gevonden is en vervolgt het speuren. Na beëindigen van het speuren toont de HG aan de AK de gevonden VW.

Indien bij het speuren VW niet door de hond worden gevonden moeten deze VW door de spoorlegger (HG) worden opgehaald.

c. Beoordeling

Het tempo tijdens het zoeken is geen criterium bij de beoordeling zolang het uitwerken van het spoor maar gelijkmatig, intensief en overtuigend gebeurt. Overtuigen zonder het spoor te verlaten is niet foutief. Treuzelen, hoge neus, behoefte doen, zwalken, draaien op de hoeken, aanhoudend belonen, stem- of lijnhulp, foutief apporteren, opnemen of verwijzen van VW, leiden tot puntenaftrek.

Apporteren, opnemen of verwijzen van VW die niet door de geleider zijn neergelegd leiden eveneens tot puntenaftrek.

De verdeling van de te behalen punten moet over de verschillende spoorgedeelten naar lengte en moeilijkheidsgraad geschieden. Zoekt de hond niet, blijft de hond te lang treuzelen op dezelfde plek zonder te zoeken, kan het speuren worden afgebroken, zelfs indien de hond zich nog op het spoor bevindt.

Het speuren wordt afgebroken als de hond:

- na driemaal aanzetten niet gaat speuren
- een gevonden VW in de bek neemt en niet meer afgeeft
- het spoor met meer dan 1 lijnlengte verlaat
- achter wild aan wil gaan en zich niet meer laat aanzetten
- het spoor verlaat en wordt tegengehouden door de HG en de HG de aanwijzing van de AK om de hond te volgen, of de lijn te laten vallen niet opvolgt
- het einde van het spoor niet binnen de gestelde tijd (15 min.) heeft bereikt

Het tot op het ogenblik van afbreken getoonde zoekwerk wordt beoordeeld.

2.2 IPO I - Afdeling B

Oefening 1:	Vrij volgen	20 punten
Oefening 2:	Zit uit de beweging	10 punten
Oefening 3:	Afleggen met voorroepen	10 punten
Oefening 4:	Apporteren over de grond	10 punten
Oefening 5:	Apporteren over de haag	15 punten
Oefening 6:	Apporteren over de klimschutting	15 punten
Oefening 7:	Vooruitzenden met afleggen	10 punten
Oefening 8:	Afliggen met afleiding	<u>10 punten</u>
Totaal		100 punten

2.2.1 Algemeen

De AK geeft een teken voor de aanvang van alle oefeningen. Alle verdere onderdelen, zoals keerwendingen, wendingen, verandering van pas enz., worden zonder verdere aanwijzingen uitgevoerd. Voert een hond na het derde gegeven commando een oefening of een deel van een oefening niet uit, dan wordt de oefening zonder toekenning van punten afgebroken. Bij het voorroepen van de hond kan het commando "Hier" vervangen worden door de naam van de hond. Indien het ene vergezeld gaat met het andere geldt dit als een extra commando.

In de basispositie zit de hond dicht en recht naast het linkerbeen van de HG, zodanig dat de schouder ter hoogte van de knie van de HG is. Elke oefening begint en eindigt in deze basispositie.

Het innemen van de basispositie is voor een oefening slechts éénmaal toegestaan. Een kort belonen is na iedere oefening en alleen in basispositie toegestaan. Daarna mag de HG een nieuwe basispositie innemen. In ieder geval moet tussen elke beloning en het begin van een nieuwe oefening een pauze van tenminste 3 sec. in acht worden genomen.

Vanuit de basispositie volgt de zogenaamde ontwikkeling van de oefening. De HG moet minstens 10 en hoogstens 15 passen hebben gelopen alvorens het commando te geven. Tussen de verschillende delen van de oefening, zoals voorroepen, voorzitten, het aan de voet gaan en het afsluiten, moeten duidelijke pauzes gehouden worden (ca. 3 sec.).

Bij het ophalen van de hond mag de HG de hond van voren naderen of achterlangs gaan. Het vrij volgen is bij verplaatsingen tussen de oefeningen verplicht. Ook bij het ophalen van de apporteerblokken moet de hond vrij volgend meegenomen worden. Opgewekt maken door uitlokken tot spel is niet toegestaan.

De keerwending moet door de HG naar links uitgevoerd worden. De hond mag de keerwending op 2 manieren uitvoeren nl. voor- of achter de HG langs.

Ook na het voorzitten, bij het voorkomen, mag de hond, na het commando "Voet", op deze 2 manieren de basispositie innemen. De uitvoering moet tijdens het examen steeds hetzelfde zijn.

De vaste haag heeft een hoogte van 100 cm. en een breedte van 150 cm.

De klimschutting bestaat uit twee bovenaan verbonden delen van 150 cm. breed en 191 cm. hoog. Op de grond staan deze beide delen zover uit elkaar dat de verticale hoogte van de wand 160 cm. bedraagt. Het gehele vlak van de schuine wand moet met antislip bekleed zijn. In de bovenste helft van de wand dienen aan beide zijden 3 latten aangebracht zijn (24/48mm). Alle honden moeten dezelfde hindernis gebruiken.

Bij het apporteren mag alleen een apporteerblok worden gebruikt (650 gram). Voorafgaand aan het apporteren mag het apporteerblok de hond niet in de bek gegeven worden.

Indien de HG een oefening vergeet, zal de AK de HG hierop wijzen en de oefening alsnog laten uitvoeren zonder hiervoor punten af te trekken.

2.2.2 Vrij volgen

20 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet".

Het commando "Volg" of "Voet" is alleen toegestaan bij aanvang van de oefening en bij tempo wisselingen.

b. Uitvoering

De HG gaat met de hond, los of aangeliind volgend, naar de AK en stelt zich, met de hond aan de voet, voor. Op teken van de AK wordt de hond afgeliind. Vanuit de basispositie moet de hond op het commando "Volg" of "Voet" van de HG deze opmerkzaam, vrolijk en correct vrij volgen, met het schouderblad ter hoogte van de linkerknie van de HG. Bij het halt houden moet de hond zelfstandig, snel en recht gaan zitten. Bij het begin van de oefening gaat de HG met de hond 50 passen, zonder halt te houden, in rechte lijn vooruit. Na de keerwending en na minstens 10 en hoogstens 15 passen moet de HG de looppas en de langzame pas tonen (telkens tenminste 10 passen). De overgang van looppas naar langzame pas moet zonder overgang in gewone pas gebeuren. De verschillende tempowisselingen moeten zich duidelijk, in uitvoering, van elkaar onderscheiden. Na de tempowisselingen moeten vervolgens in normale pas minstens twee rechtse-, een keer- en een linkse wending uitgevoerd worden, conform het loopschema (zie bijlage). Het halthouden moet tenminste éénmaal in normale pas worden getoond. Tijdens het eerste rechte stuk vrij volgen moeten twee schoten worden gegeven (kaliber 6mm). Tussen de schoten zit een tijdsduur van 5 sec.

De schoten worden op tenminste 15 passen afstand van de hond gelost. De hond moet zich schotvast tonen. Aan het einde van de oefening gaat de HG op aanwijzing van de AK door een bewegende groep van tenminste vier personen. De HG moet met de hond tenminste bij 1 persoon linksom en een andere persoon rechtsom gaan en daarna tenminste éénmaal halthouden in de groep. De HG verlaat hierna met de hond de groep en neemt de basispositie in.

c. Beoordeling

Voordringen, zijwaarts afwijken, achter blijven, hulpcommando's, lichaamshulp, onoplettendheid, te veel onder druk staan, leiden tot puntenaftrek. Indien de hond schotschuw is, wordt deze direct uitgesloten van verdere deelname aan het examen. Toont de hond zich bij het schieten opgewonden dan is dat foutief maar leidt niet tot uitsluiting, mits de hond in de hand van de HG is. Het volle aantal punten kan alleen gegeven worden aan de hond die zich bij het schieten onverschillig gedraagt.

2.2.3 Zit uit de beweging

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Zit".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit.

Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando "Zit" direct, snel en in de looprichting gaan zitten, zonder dat de HG de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk om naar de rustig zittende hond. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond terug en gaat aan de rechterkant van de hond staan.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), traag zitten, onrustig zitten, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Zit" liggen of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

2.2.4 Afleggen met voorroepen

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Af", "Hier of naam van de hond", "Voet".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit. Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando "Af" direct, snel en in de looprichting gaan liggen, zonder dat de HG hierbij de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk naar de rustig liggende hond om. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando voor het voorkomen. De hond moet snel, vrolijk en direct komen en recht midden voor de HG gaan zitten. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), langzaam gaan liggen, langzaam voorkomen bij het voorroepen, vertragen bij het voorkomen, houding corrigeren van de HG (o.a. spreidstand aannemen), fouten bij het voorzitten en het aan de voet gaan, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Af" zitten of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

2.2.5 Apporteren over de grond

10 punten

a. Commando's

"Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie werpt de HG het apporteerblok (650 gram), ongeveer 10 passen ver weg. Het commando "Apport" mag pas gegeven worden als het apporteerblok volledig stil ligt. De rustig naast de HG zittende hond moet op het commando "Apport" snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen en snel en direct naar de HG brengen. De hond moet snel, dicht en recht voor de HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando "Los" het apporteerblok afneemt. Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, te kort of extreem ver weg gooien, langzaam naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugkomen, laten vallen van het apporteerblok, spelen of knagen met en op het apporteerblok, fouten bij het voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek. Wanneer de HG zijn basispositie verlaat wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd. Brengt de hond het apporteerblok niet, worden 0 punten toegekend. Corrigeren van de basispositie bijv. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek. Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek. Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering.

Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

Verlaat de hond de HG voordat het commando "Apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Onvoldoende" gewaardeerd.

2.2.6 Apporteren over een hindernis van 100 cm

15 punten

a. Commando's

"Hoog", "Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

De HG neemt met de hond, op tenminste 5 passen voor de hindernis, de basispositie in. Vanuit deze basispositie werpt de HG het apporteerblok (650 gram), over de 100 cm. hoge hindernis. Het commando "Hoog" mag pas gegeven worden als het apporteerblok volledig stil ligt. De rustig, vrij aan de voet zittende hond moet op het commando "Hoog en Apport" (het commando "Apport" moet tijdens het springen gegeven worden) over de hindernis springen, snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen, onmiddellijk terugspringen en het apporteerblok, snel en direct naar de HG brengen.

De hond moet snel, dicht en recht voor de HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando "Los" het apporteerblok afneemt. Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, traag springen en naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugspringen, laten vallen, spelen of knagen, fouten bij het voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek. Voor het aanraken van de hindernis worden per sprong, voor aanraken max. 1 punt en voor afzetten max. 2 punten afgetrokken.

Opdeling der punten:

Heensprong	Apporteren	Terugsprong
5 Punten	5 Punten	5 Punten

Springen en brengen zonder fouten = 15 punten

Een gedeelte van de punten wordt toegekend bij de volgende situaties: (tenminste 2 onderdelen uitgevoerd)

Heen of terugsprong niet uitgevoerd, blok foutloos gebracht = 10 punten

Heen en terugsprong foutloos, blok niet gebracht = 10 punten

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Corrigeren van de basispositie bijv. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering. Wanneer de HG zijn basispositie met meer dan 1 pas verlaat voordat de oefening beëindigd is, worden voor de oefening geen punten toegekend.

Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

Verlaat de hond de HG voordat het commando "Apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

2.2.7 Apporteren over een klmschutting (160 cm. hoog) 15 punten

a. Commando's

"Hoog", "Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

De HG neemt met de hond op tenminste 5 passen van de klmschutting de basispositie in. Vanuit de basispositie werpt de HG het apporteerblok (650 gram) over de 160 cm. hoge hindernis. De rustig, vrij aan de voet zittende hond moet op het commando "Hoog en Apport" (het commando "Apport" moet tijdens het klimmen gegeven worden) over de hindernis klimmen, snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen, onmiddellijk terug klimmen en het apporteerblok snel en direct naar de HG brengen. De hond moet snel, dicht en recht voor zijn HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang, rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando "Los" het apporteerblok afneemt.

Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, langzaam springen en naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugspringen, laten vallen, spelen of knagen, fouten bij het voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek.

Opdeling der punten

Heensprong	Apporteren	Terugsprong
5 Punten	5 Punten	5 Punten

Springen en brengen zonder fouten = 15 punten

Een gedeelte van de punten wordt toegekend bij de volgende situaties: (tenminste 2 onderdelen uitgevoerd)

Heen of terugsprong niet uitgevoerd, blok foutloos gebracht = 10 punten

Heen en terugsprong foutloos, blok niet gebracht = 10 punten

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Corrigeren van de basispositie o.a. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering. Wanneer de HG zijn basispositie met meer dan 1 pas verlaat voordat de oefening beëindigd is, worden voor de oefening geen punten toegekend.

Blijft de hond bij het weggoien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

Verlaat de hond de HG voordat het commando "Apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

2.2.8 Vooruitzenden met afleggen 10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Vooruit", "Af", "Zit".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in de aangewezen richting in rechte lijn vooruit. Na minstens 10 en hoogstens 15 passen geeft de HG, gelijktijdig met een éénmalig opheffen van de arm, het commando "Vooruit" en blijft staan. Hierop moet de hond doelgericht en snel in een rechte lijn tenminste 30 passen in de aangewezen richting lopen. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando "Af" waarop de hond direct moet gaan liggen. De HG mag de arm zolang omhoog houden tot de hond af ligt. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond, en gaat aan de rechterkant van de hond staan. Na ca. 3 sec. moet de hond op aanwijzing van de AK en op het commando "Zit" van de HG, snel en recht in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling, meelopen van de HG, te langzaam vooruit lopen, sterke zijwaartse afwijking, te korte afstand afleggen, traag of vroegtijdig gaan liggen van de hond, onrustig liggen, te vroeg opstaan bij het ophalen, herhaaldelijk opheffen van de arm of gelijktijdig commando "Af" met het naar beneden bewegen van de arm, leiden tot puntenaftrek.

Neemt de hond het commando "Af" niet direct aan, maar loopt door, dan wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

2.2.9 Afliggen met afleiding

10 punten

a. Commando's

"Af", "Zit".

b. Uitvoering

Voor aanvang van afdeling B van een andere hond legt de HG de hond, met het commando "Af", op een door de AK aangewezen plaats af. De hond blijft achter zonder lijn of één of ander voorwerp. De HG gaat zonder omkijken, tenminste 30 passen weg van de hond en blijft in het zicht van de hond met de rug naar de hond toe staan. De hond moet zonder inwerking van de HG rustig blijven liggen van oef. 1 tot en met oef. 6. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond en gaat aan de rechterkant van de hond staan. Na ca. 3 sec. moet de hond op aanwijzing van de AK en na het commando "Zit" van de HG snel in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Onrustig gedrag van de HG evenals andere verdeckte hulp, onrustig liggen van de hond, te vroeg opstaan van de hond bij het ophalen leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond staan of zitten dan volgt er een gedeeltelijk toekennen van de punten. Verwijdert de hond zich van de plaats voor **oefening 4** van de werkende hond met meer dan 3 m, dan worden 0 punten toegekend. Verlaat de hond de plaats na oefening 3, dan volgt een gedeeltelijke toekenning van de punten. Komt de hond de HG tegemoet bij het ophalen, dan worden er tot 3 punten afgetrokken.

2.3 IPO I - Afdeling C

Oefening 1:	Revieren naar de pakwerker	5 punten
Oefening 2:	Stellen en aanblaffen	10 punten
Oefening 3:	Vluchtverhindering van de pakwerker	20 punten
Oefening 4:	Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase	35 punten
Oefening 5:	Aanval op de hond vanuit de beweging	<u>30 punten</u>
Totaal:		100 punten

2.3.1 Algemeen

Op een geschikte plaats staan aan de langste zijden van het terrein 6 verstekken, 3 aan iedere zijde, opgesteld.

De PW moet met een volledig PW-tenu (jas, broek, bijtarm en softstok) uitgerust zijn. De bijtarm moet van een overtrek van jute in natuurkleur voorzien zijn. Wanneer het voor de PW noodzakelijk is om de hond in het gezichtsveld houden, hoeft de PW niet absoluut stil te blijven staan. De PW mag echter nooit een dreigende houding aannemen en geen afwerende bewegingen maken. De PW moet met de bijtarm zijn lichaam beschermen. Het commando voor het lossen is bij alle verdedigingsoefeningen één maal toegestaan. De manier waarop de HG de PW de stok afneemt wordt aan de HG overgelaten.

Voor alle honden moet met dezelfde PW('s) gewerkt worden.

Afdeling C wordt afgebroken en er worden geen punten, wel D.Z.B. toegekend in afdeling C als:

- de hond blijft liggen of binnen 20 passen de vlucht nog niet is verhinderd door in te bijten;
- de hond voor de aanwijzing van de AK tot ophalen van de hond door de HG de PW verlaat;
- de HG een commando geeft waardoor de hond bij de PW blijft;
- de hond na 3 commando's het commando niet uitvoert;
- de hond op lichamelijke inwerking van de geleider lost;
- de hond bij de verdedigingsoefeningen opgeeft of zich laat verjagen.

Diskwalificatie volgt en er worden geen punten in de afdelingen A, B, en C en geen DZB toegekend als:

- de hond een gevaar oplevert voor de omgeving, geleider of pakwerker;
- de hond op andere plaatsen dan de bijtarm bijt.

Gaat de hond, na een gevechtshandeling, in de bewakingsfase liggen is dat niet foutief mits de hond de PW opmerkzaam bewaakt.

2.3.2 Revieren naar de pakwerker

5 punten

a. Commando's

"Revier", "Hier", (het commando "Hier", mag in combinatie met de naam van de hond worden gegeven).

b. Uitvoering

De PW bevindt zich, voor de hond niet zichtbaar, in het laatste verstek. De HG neemt met de hond, los of aangeliind, tussen het vierde en het vijfde verstek plaats, zodanig dat het mogelijk is twee zijslagen te maken. Op aanwijzing van de AK wordt de hond afgeliind en begint afd. C. Op een kort commando "Revier" en een teken met de rechter- of de linkerarm moet de hond zich snel van de HG verwijderen en doelmatig het vijfde verstek omlopen. Als de hond het verstek heeft gerond roept de HG met een commando "Hier" de hond in zijn richting en stuurt de hond met een nieuw commando "Revier" naar het verstek met de PW. De hond moet zich steeds voor de HG bevinden. Als de hond het verstek bereikt heeft moet de HG blijven staan. Commando's en tekens zijn op dat ogenblik niet meer toegestaan.

c. Beoordeling

Traag, niet vlot uitvoeren en ondoelmatig revieren, leiden tot puntenaftrek.

2.3.3 Stellen en aanblaffen

10 punten

a. Commando's

"Hier", "Voet".

b. Uitvoering

De hond moet de PW actief en opmerkzaam bewaken en aanhoudend aanblaffen. De hond mag de PW niet aanstoten of bijten. Op aanwijzing van de AK gaat de HG, na een aanblaflperiode van ongeveer 20 sec. tot op 5 passen van het verstek achter de hond staan. Op aanwijzing van de AK kan de HG de hond aan de voet roepen of als alternatief uit het verstek vrij volgend ophalen. Beide varianten worden gelijk beoordeeld.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen waardoor het aanhoudend gewenst aanblaffen en intensief bewaken tot het roepen of ophalen worden beïnvloed, reacties van de hond op de AK of de aankomende HG, leiden tot puntenaftrek.

Voor aanhoudend blaffen worden 5 punten toegekend. Indien de hond niet aanhoudend blaft worden tot 2 punten afgetrokken. Blijft de in het geheel niet blaffende hond opmerkzaam bewakend bij de PW, worden 5 punten afgetrokken. Bij licht aanstoten van de PW moeten tot 2 punten, bij inbijten tot 9 punten afgetrokken worden. Verlaat de hond de PW voor de AK de aanwijzing aan de HG gegeven heeft om de middenlijn te verlaten, dan kan de hond opnieuw naar de PW gestuurd worden. Blijft de hond hierna bij de PW dan kan afd. C worden voortgezet. Stellen en aanblaffen wordt dan met onvoldoende beoordeeld. Laat de hond zich na een 3^e commando niet meer naar het verstek toe sturen of verlaat de hond de PW opnieuw, dan moet afd. C worden afgebroken. Komt de hond de HG bij het naderen van het verstek tegemoet of komt de hond, als de HG achter de hond staat, voor het commando zelfstandig naar de HG, dan volgt een beoordeling met de kwalificatie "Onvoldoende".

2.3.4 Vluchtverhinderend van de PW

20 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Af", "Los".

b. Uitvoering

Op aanwijzing van de AK stuurt de HG de PW uit het verstek. De PW begeeft zich in normale pas naar een gemarkeerd punt.

Op aanwijzing van de AK begeeft de HG zich met de vrij volgende hond naar een gemarkeerd punt voor de vluchtpoging en neemt de basispositie in. Het commando "Zit" is hierbij toegestaan. Na het commando "Af" laat de HG zijn liggende, bewakende, hond achter en begeeft zich naar het verstek, zodanig dat er zichtcontact blijft met de hond, de PW en de AK. De afstand tussen de hond en de PW bedraagt 5 passen.

Op aanwijzing van de AK onderneemt de PW een vluchtpoging. De hond moet zonder aarzeling, zelfstandig, energiek, werkzaam en krachtig inbijten en de vluchtpoging verhinderen. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan van de PW moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag binnen een redelijke tijd, zelfstandig, een commando geven. Lost de hond niet op het eerste, geoorloofde, commando, dan mag de HG op aanwijzing van de AK twee extra commando's geven.

Laat de hond na het eerste en de twee extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken. Tijdens het geven van het commando "los" moet de HG rustig op zijn plaats blijven zonder in te werken op de hond. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam te bewaken.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is deze zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht.

Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

2.3.5 Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase

35 punten

a. Commando's

"Los", "Voet", "Volg".

b. Uitvoering

Na een bewakingsfase van ca. 5 sec. onderneemt de PW, op aanwijzing van de AK, een overval op de hond. De hond moet zich, door krachtig en energiek inbijten, verdedigen. Heeft de hond ingebeten, dan krijgt deze 2 stokslagen. Er zijn alleen stokslagen toegestaan op de minder gevoelige delen. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan, moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag een commando "Los" binnen een redelijke tijd, zelfstandig geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK max. 2 extra commando's "Los" geven. Laat de hond na deze 2 extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken. Tijdens deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken.

Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken. Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze en in een rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet". De softstok wordt de PW niet afgenomen.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is deze zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

2.3.6 Aanval op de hond vanuit de beweging

30 punten

a. Commando's

"Zit", "Stellen", "Los", "Voet", "Volg" of "Transport"

b. Uitvoering

Er wordt aan de HG met de hond een gemarkeerd punt aangewezen op de middenlijn van het terrein ter hoogte van het eerste verstek. De hond mag aan de halsketting vastgehouden worden maar mag niet aangemoedigd worden en moet rustig blijven zitten. Op aanwijzing van de AK komt de met een softstok voorziene PW uit een verstek en gaat in normale pas naar de middenlijn. Dan loopt de PW naar de HG met de hond toe en gaat de PW over in looppas en valt, onder het uiten van dreigende geluiden en het uitvoeren van heftige dreigende gebaren, frontaal aan. Zodra de PW de HG met de hond tot op 30 à 40 passen genaderd is geeft de HG, op aanwijzing van de AK, de hond vrij. Na het commando "Stellen" moet de hond door energiek en krachtig inbijten de aanval afweren.

De HG mag in geen geval zijn plaats verlaten. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. De hond moet nu onmiddellijk loslaten. De HG mag binnen een redelijke tijd, zelfstandig, een commando "Los" geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK max. 2 extra commando's "Los" geven.

Tijdens het geven van deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken. Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze in rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet".

De softstok wordt de PW afgenomen.

Er volgt een zijtransport van de PW naar de AK over een afstand van 20 passen. Een commando "Volg" of "Transport" is toegestaan. De hond moet aan de rechterzijde van de PW lopen, zodanig dat de hond tussen de PW en de HG loopt. De hond mag tijdens dit zijtransport de PW niet hinderen noch inbijten maar moet deze opmerkzaam volgen. Voor de AK wordt halt gehouden. De HG geeft de softstok aan de AK en meldt dat afd. C beëindigd is. Op teken van de HG verlaat de PW het terrein. Voor de AK de beoordeling bekend maakt moet de hond aangeliend zijn.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek, Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen.

Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

De hond moet tot de HG het teken krijgt van de AK om de hond te sturen, rustig naast de geleider blijven zitten. Gaat de hond staan of kan maar net door de HG worden tegengehouden dan volgt een deelwaardering.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is deze zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

3. IPO II

Onderverdeeld in:	Afdeling A	100 punten
	Afdeling B	100 punten
	Afdeling C	<u>100 punten</u>
	Totaal	300 punten

3.1 IPO II - Afdeling A

Vreemd spoor, minstens 400 passen, 3 spoorgedeelten, 2 hoeken (ca. 90°), 2 VW, tenminste 30 minuten oud.

Uitwerkingstijd 15 minuten.

Uitwerken van het spoor	80 punten
Voorwerpen	<u>20 punten</u>
Totaal	100 punten

3.1.1. Algemeen

De AK of de SL bepalen aan de hand van het ter beschikking staande terrein het verloop van de sporen. De aanzet van het spoor moet door een speurpaaltje gemarkeerd zijn. Deze speurpaal moet steeds links bij de aanzet van het spoor in de grond worden gestoken.

De SL moet voor het leggen van het spoor de VW tonen aan de AK. De VW moeten minimaal 30 minuten voor aanvang van het leggen van het spoor in het bezit van de SL zijn. De SL verblijft korte tijd op de aanzet van het spoor en gaat vervolgens in normale pas in de aangewezen richting. Het eerste VW wordt op het eerste of het tweede spoorgedeelte gelegd. De VW moeten in de beweging op het spoor gelegd worden. Na het leggen van het laatste VW moet de SL nog enkele passen in dezelfde richting doorlopen. Op één spoor moeten verschillende VW worden gebruikt (bijv. leder, textiel, hout). De afmetingen van de VW zijn maximaal 10 cm. lang, 2 à 3 cm. breed, en 0,5 tot 1 cm. dik en mogen in kleur niet wezenlijk verschillen van de bodem. Tijdens het uitleggen van het spoor moeten HG en de hond uit het zicht zijn. De AK, EL en eventueel andere begeleidende personen mogen zich tijdens het werken van de hond niet ophouden op die plaatsen waar de hond, volgens het reglement, het recht heeft om te zoeken.

a. Commando

Het commando "Zoek" is toegestaan bij de markering van het begin van het spoor en op de plaats waar het voorwerp heeft gelegen.

b. Uitvoering

De HG bereidt de hond voor op het speuren. De hond kan vrij zoeken of aan een lijn van 10 m. De 10 m. lange lijn kan over de rug, zijdelings, tussen de voorpoten en/of tussen de achterpoten gedragen worden. De lijn kan ook aan de, niet op strop ingestelde, halsketting bevestigd worden. Tevens is het toegestaan de lijn aan de volgende speurtuiggen te bevestigen: "Borsttuig of Böttcher" (zonder bijkomende riemen). Na te zijn opgeroepen meldt de HG zich met de hond in basispositie bij de AK en geeft aan of de hond rapporteert, opneemt of verwijst. Bij het aanmelden moet de hond gereed zijn om met het speuren te beginnen, de hond moet dus "opgetuigd" zijn. De hond mag worden aangemeld aan de korte lijn. De speurlijn moet bij het aanmelden bevestigd zijn aan datgene waaraan de hond het spoor zal uitwerken (halsketting/speurtuig/...). Tijdens het aanmelden bevindt de AK zich in de directe omgeving van het begin van het spoor.

Voor aanvang van het speuren, tijdens het aanzetten en tijdens het speuren is elke vorm van dwang verboden. Op teken van de AK moet de HG de hond langzaam en rustig naar het begin van het spoor brengen en aan zetten. De wijze van aanzetten is vrij en moet in de directe omgeving van de hond geschieden.

De hond moet bij het begin van het spoor in de gelegenheid worden gesteld om lucht op te nemen. Het is de HG toegestaan bij de aanzet met de hand de richting van het te volgen spoor aan te geven.

De hond moet vanaf de aanzet met diepe neus en intensief in een gelijkmatig tempo het spoor volgen. De HG volgt de hond op 10 m. afstand. Bij vrij zoeken moet de afstand van 10 m. eveneens worden aangehouden. De speurlijn mag licht doorhangen. De hond moet de hoeken zeker uitwerken. Na de hoeken moet de hond in gelijkmatig tempo verder zoeken. Zodra de hond een VW gevonden heeft moet de hond dit, zonder inwerken van de HG, onmiddellijk rapporteren, opnemen of overtuigend verwijzen. De

hond mag bij het opnemen blijven staan of gaan zitten. Bij het apporteren moet de hond het VW naar zijn geleider brengen.

Verdergaan met het VW of liggend opnemen is foutief. Het verwijzen kan liggend, staand of zittend gebeuren (mag ook wisselend). Als de hond het VW gevonden heeft, laat de HG de lijn vallen. Door het omhoog steken van het VW geeft de HG aan dat het VW gevonden is. De HG neemt de lijn weer op en de hond wordt weer aangezet daar waar het VW gevonden is en vervolgt het speuren. Na beëindigen van het speuren toont de HG aan de AK de gevonden VW.

Indien bij het speuren VW niet door de hond worden gevonden moeten deze VW door de spoorlegger worden opgehaald. Het is echter niet vereist dat de niet door de hond gevonden VW aan de betreffende geleider worden getoond.

c. Beoordeling

Het tempo tijdens het zoeken is geen criterium bij de beoordeling zolang het uitwerken van het spoor maar gelijkmatig, intensief en overtuigend gebeurt. Overtuigen zonder het spoor te verlaten is niet foutief. Treuzelen, hoge neus, behoefte doen, zwalken, draaien op de hoeken, aanhoudend belonen, stem- of lijnhulp, foutief apporteren, opnemen of verwijzen van VW, leiden tot puntenaftrek.

Apporteren, opnemen of verwijzen van VW die niet door de SL zijn neergelegd leiden eveneens tot puntenaftrek.

De verdeling van de te behalen punten moet over de verschillende spoorgedeelten naar lengte en moeilijkheidsgraad geschieden. Zoekt de hond niet, blijft de hond te lang treuzelen op dezelfde plek zonder te zoeken, kan het speuren worden afgebroken, zelfs indien de hond zich nog op het spoor bevindt.

Het speuren wordt afgebroken als de hond:

- na driemaal aanzetten niet gaat speuren
- een gevonden VW in de bek neemt en niet meer afgeeft
- het spoor met meer dan 1 lijnlengte verlaat
- achter wild aan wil gaan en zich niet meer laat aanzetten
- het spoor verlaat en wordt tegengehouden door de HG en de HG de aanwijzing van de AK om de hond te volgen, of de lijn te laten vallen niet opvolgt
- het einde van het spoor niet binnen de gestelde tijd (15 min) heeft bereikt.

Het tot op het ogenblik van afbreken getoonde zoekwerk wordt beoordeeld.

3.2 IPO II - Afdeling B

Oefening 1:	Vrij volgen	10 punten
Oefening 2:	Zit uit de beweging	10 punten
Oefening 3:	Afleggen met voorroepen	10 punten
Oefening 4:	Staan blijven in normale pas	10 punten
Oefening 5:	Apporteren over de grond	10 punten
Oefening 6:	Apporteren over de haag	15 punten
Oefening 7:	Apporteren over de klimschutting	15 punten
Oefening 8:	Vooruitzenden met afleggen	10 punten
Oefening 9:	Afliggen met afleiding	10 punten
Totaal		100 punten

3.2.1 Algemeen

De AK geeft een teken voor de aanvang van alle oefeningen. Alle verdere onderdelen, zoals keerwendingen, wendingen, verandering van pas enz., worden zonder verdere aanwijzingen uitgevoerd. Voert een hond na het derde gegeven commando een oefening of een deel van een oefening niet uit, dan wordt de oefening zonder toekenning van punten afgebroken. Bij het voorroepen van de hond kan het commando "Hier" vervangen worden door de naam van de hond. Indien het ene vergezeld gaat met het andere geldt dit als een extra commando.

In de basispositie zit de hond dicht en recht naast het linkerbeen van de HG, zodanig dat de schouder ter hoogte van de knie van de HG is. Elke oefening begint en eindigt in deze basispositie.

Het innemen van de basispositie is voor een oefening slechts éénmaal toegestaan. Een kort belonen is na iedere oefening en alleen in basispositie toegestaan. Daarna moet de HG een nieuwe basispositie innemen. In ieder geval moet tussen elk belonen en begin van een nieuwe oefening een pauze van tenminste 3 sec. in acht worden genomen.

Vanuit de basispositie volgt de zogenaamde ontwikkeling van de oefening. De HG moet minstens 10 en hoogstens 15 passen hebben gelopen alvorens het commando te geven. Tussen de verschillende delen

van de oefening, zoals voorroepen, voorzitten, aan de voet gaan en afsluiten, moeten duidelijke pauzes gehouden worden (ca. 3 sec.).

Bij het ophalen van de hond mag de HG de hond van voren naderen of achterlangs gaan.

Het vrij volgen is bij verplaatsingen tussen de oefeningen verplicht. Ook bij het ophalen van de apporteerblokken moet de hond vrij volgend meegenomen worden. Opgewekt maken door uitlokken tot spel is niet toegestaan.

De keerwending moet door de HG naar links uitgevoerd worden. De hond mag de keerwending op 2 manieren uitvoeren nl. voor- of achter de HG langs.

Ook na het voorzitten bij het voorkomen mag de hond, na het commando "Voet", op deze 2 manieren de basispositie innemen. De uitvoering moet tijdens het examen steeds hetzelfde zijn.

De vaste haag heeft een hoogte van 100 cm. en een breedte van 150 cm.

De klimschutting bestaat uit twee bovenaan verbonden delen van 150 cm. breed en 191 cm. hoog. Op de grond staan deze beide delen zover uit elkaar dat de verticale hoogte van de wand 160 cm.

bedraagt. Het gehele vlak van de schuine wand moet met antislip bekleed zijn. Op de bovenste helft van de wand moeten aan beide zijden 3 latten aangebracht zijn (24/48mm). Alle honden moeten dezelfde hindernis gebruiken.

Bij het apporteren mogen enkel apporteerblokken worden gebruikt (1000 gram over de grond en 650 gram bij de haag en de klimschutting). Voorafgaande aan het apporteren mogen de apporteerblokken de hond niet in de bek gegeven worden.

Indien de HG een oefening vergeet zal de AK de HG hierop wijzen en de oefening laten uitvoeren zonder hiervoor punten af te trekken.

3.2.2 Vrij volgen

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet".

Het commando "Volg" of "Voet" is alleen toegestaan bij aanvang van de oefening en bij tempo wisselingen.

b. Uitvoering

De HG gaat met zijn losvolgende hond naar de AK en stelt zich, met de hond aan de voet, voor.

Vanuit de basispositie moet de hond op het commando "Volg" of "Voet" van de HG deze opmerkzaam, vrolijk en correct volgen, met het schouderblad ter hoogte van de linkerknie van de HG. Bij het halt houden moet de hond zelfstandig, snel en recht gaan zitten. Bij het begin van de oefening gaat de HG met de hond 50 passen, zonder halt te houden, in rechte lijn vooruit. Na de keerwending en na minstens 10 en hoogstens 15 passen moet de HG de looppas en de langzame pas tonen (telkens tenminste 10 passen). De overgang van looppas naar langzame pas moet zonder overgang in gewone pas gebeuren. De verschillende tempowisselingen moeten zich duidelijk, in uitvoering, van elkaar onderscheiden. Na de tempowisselingen moeten vervolgens in normale pas, minstens twee rechtse-, een keer- en een linkse wending uitgevoerd worden, conform het loopschema (zie bijlage). Het halthouden moet tenminste éénmaal in normale pas getoond worden. Tijdens het eerste rechte stuk vrij volgen moeten twee schoten worden gegeven (kaliber 6mm). Tussen de schoten zit een tijdsduur van 5 sec.

De schoten worden op tenminste 15 passen afstand van de hond gelost De hond moet zich schotvast tonen. Aan het einde van de oefening gaat de HG op aanwijzing van de AK door een bewegende groep van tenminste vier personen. De HG moet met de hond tenminste bij 1 persoon linksom en een andere persoon rechtsom gaan en daarna tenminste éénmaal halthouden in de groep. De HG verlaat hierna met de hond de groep en neemt de basispositie in.

c. Beoordeling

Voordringen, zijwaarts afwijken, achter blijven, hulpcommando's, lichaamshulp, onoplettendheid, te veel onder druk staan, leiden tot puntenaftrek. Indien de hond schotschuw is, dan wordt de hond direct uitgesloten van verdere deelname aan het examen. Toont de hond zich bij het schieten opgewonden dan is dat foutief maar leidt niet tot uitsluiting, mits de hond in de hand van de HG is. Het volle aantal punten kan alleen gegeven worden aan de hond die zich bij het schieten onverschillig gedraagt.

3.2.3 Zit uit de beweging

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Zit".

c. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit. Na minstens 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando "Zit" direct, snel en in de looprichting gaan zitten, zonder dat de HG de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk om naar de rustig zittende hond.

Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond terug en gaat aan de rechterkant van de hond staan.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), traag zitten, onrustig zitten, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Zit", liggen of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

3.2.4 Afleggen met voorroepen

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Af", "Hier of naam van de hond", "Voet".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit. Na minstens 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando "Af" direct, snel en in de looprichting gaan liggen, zonder dat de HG hierbij de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk naar de rustig liggende hond om. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando voor het voorkomen.

De hond moet snel, vrolijk en direct komen en recht midden voor de HG gaan zitten. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), langzaam gaan liggen, langzaam voorkomen bij het voorroepen, vertragen bij het voorkomen, houding corrigeren van de HG (o.a. spreidstand aannemen), fouten bij het voorzitten en het aan de voet gaan, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Af" zitten of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

3.2.5 Staan blijven uit gewone pas

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Sta", "Zit".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit. Na minstens 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando "Sta" direct, en in de looprichting, blijven staan zonder dat de HG hierbij de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich direct om naar de rustig staande hond. Op aanwijzing van de AK gaat de HG direct naar de hond terug en gaat aan de rechterzijde staan. Na ca. 3 sec. moet de hond, op aanwijzing van de AK en op het commando "Zit" van de HG, snel en recht in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling, omkijken bij het commando, onrustig blijven staan, nalopen, onrustig gedrag bij het ophalen door de HG, traag gaan zitten bij het afsluiten, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Sta", zitten of liggen, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

3.2.6 Apporteren over de grond

10 punten

a. Commando's

"Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie werpt de HG een apporteerblok (1000 gram), ongeveer 10 passen ver weg. Het commando "Apport" mag pas gegeven worden als het apporteerblok volledig stil ligt. De rustig naast de HG zittende hond moet op het commando "Apport" snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen en snel en direct naar de HG brengen. De hond moet snel, dicht en recht

voor de HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang, rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando “Los” het apporteerblok afneemt. Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm, rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando “Voet” moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, te kort of extreem ver weggooien, langzaam naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugkomen, laten vallen van het apporteerblok, spelen of knagen met en op het apporteerblok, fouten bij het voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek. Wanneer de HG zijn basispositie verlaat wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd. Brengt de hond het apporteerblok niet, worden 0 punten toegekend.

Corrigeren van de basispositie bijv. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering.

Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie “Voldoende” gewaardeerd.

Verlaat de hond de HG voordat het commando “Apport” is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie “Zeer goed” gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando “Los” het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie “Onvoldoende” gewaardeerd.

3.2.7 Apporteren over een hindernis van 100 cm

15 punten

a. Commando's

“Hoog”, “Apport”, “Los”, “Voet”.

b. Uitvoering

De HG neemt met de hond op tenminste 5 passen voor de hindernis de basispositie in. Vanuit deze basispositie werpt de HG het apporteerblok (650 gram), over de 100 cm. hoge hindernis. Het commando “Hoog” mag pas gegeven worden als het apporteerblok volledig stil ligt. De rustig, vrij aan de voet zittende hond moet op het commando “Hoog en Apport” (het commando “Apport” moet tijdens het springen gegeven worden) over de hindernis springen, snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen, onmiddellijk terugspringen en het apporteerblok, snel en direct naar de HG brengen.

De hond moet snel, dicht en recht voor de HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando “Los” het apporteerblok afneemt. Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando “Voet” moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, traag springen en naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugspringen, laten vallen, spelen of knagen, foutief voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek. Voor het aanraken van de hindernis worden per sprong, voor aanraken max. 1 punt en voor afzetten max. 2 punten afgetrokken.

Opdeling der punten.

Heensprong	Apporteren	Terugsprong
5 Punten	5 Punten	5 Punten

Springen en brengen zonder fouten

= 15 punten

Een gedeelte van de punten wordt toegekend bij de volgende situaties: (tenminste 2 onderdelen uitgevoerd).

Heen of terugsprong niet uitgevoerd, blok foutloos gebracht = 10 punten

Heen en terugsprong foutloos, blok niet gebracht = 10 punten

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Corrigeren van de basispositie o.a. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering. Wanneer de HG zijn basispositie met meer dan 1 pas verlaat voordat de oefening beëindigd is, worden voor de oefening geen punten toegekend.

Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

Verlaat de hond de HG voordat het commando "apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

3.2.8 Apporteren over een klimschutting (160 cm. hoog) 15 punten

a. Commando's

"Hoog", "Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

De HG neemt met de hond op tenminste 5 passen van de klimschutting de basispositie in. Vanuit de basispositie werpt de HG het apporteerblok (650 gram), over de 160 cm. hoge hindernis. De rustig, vrij aan de voet zittende hond moet op het commando "Hoog en Apport" (het commando "Apport" moet tijdens het klimmen gegeven worden) over de hindernis klimmen, snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen, onmiddellijk terug klimmen en het apporteerblok snel en direct naar de HG brengen. De hond moet snel, dicht en recht voor zijn HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang, rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando "Los" het apporteerblok afneemt.

Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, langzaam springen en naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugspringen, laten vallen, spelen of knagen, fouten bij het voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek.

Opdeling der punten.

Heensprong	Apporteren	Terugsprong
5 Punten	5 Punten	5 Punten

Springen en brengen zonder fouten = 15 punten

Een gedeelte van de punten wordt toegekend bij de volgende situaties: (tenminste 2 onderdelen uitgevoerd):

Heen of terugsprong niet uitgevoerd, blok foutloos gebracht = 10 punten

Heen en terugsprong foutloos, blok niet gebracht = 10 punten

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Corrigeren van de basispositie bijv. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek. Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering. Wanneer de HG zijn basispositie met meer dan 1 pas verlaat voordat de oefening beëindigd is, worden voor de oefening geen punten toegekend. Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd. Verlaat de hond de HG voordat het commando "apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd. Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend. Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

3.2.9 Vooruitzenden met afleggen

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Vooruit", "Af", "Zit".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in de aangewezen richting in rechte lijn vooruit.

Na minstens 10 en hoogstens 15 passen geeft de HG, gelijktijdig met een éénmalig opheffen van de arm, het commando "Vooruit" en blijft staan. Hierop moet de hond doelgericht en snel in een rechte lijn tenminste 30 passen in de aangewezen richting lopen. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando "Af" waarop de hond direct moet gaan liggen. De HG mag de arm zolang omhoog houden tot de hond af ligt. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond en gaat aan de rechterkant van de hond staan. Na ca. 3 sec. moet de hond op aanwijzing van de AK en op het commando "Zit" van de HG, snel en recht in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling, meelopen van de HG, te langzaam vooruit lopen, sterke zijwaartse afwijking, te korte afstand afleggen, traag of vroegtijdig gaan liggen van de hond, onrustig liggen, te vroeg opstaan bij het ophalen, herhaaldelijk opheffen van de arm of gelijktijdig commando "Af" met het naar beneden bewegen van de arm, leiden tot puntenaftrek.

Neemt de hond het commando "Af" niet direct aan, maar loopt door, dan wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

3.2.10 Afliggen met afleiding

10 punten

a. Commando's

"Af", "Zit".

b. Uitvoering

Voor aanvang van de afdeling B van een andere hond legt de HG de hond, met het commando "Af", op een door de AK aangewezen plaats af. De hond blijft achter zonder lijn of een of ander voorwerp. De HG gaat zonder omkijken, tenminste 30 passen weg van de hond en blijft in het zicht van de hond met de rug naar de hond toe staan. De hond moet zonder inwerking van de HG rustig blijven liggen van oef. 1 tot en met oef. 7. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond en gaat aan de rechterkant van de hond staan. Na ca. 3 sec. moet de hond op aanwijzing van de AK en na het commando "Zit" van de HG snel in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Onrustig gedrag van de HG evenals andere verdeckte hulp, onrustig liggen van de hond, te vroeg opstaan van de hond bij het ophalen leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond staan of zitten dan volgt er een gedeeltelijk toekennen van de punten. Verwijdert de hond zich van de plaats voor **oefening 5** van de werkende hond met meer dan 3 m, dan worden 0 punten toegekend. Verlaat de hond de plaats na oefening 4, dan volgt een gedeeltelijke toekenning van de punten. Komt de hond de HG tegemoet bij het ophalen, dan worden er tot 3 punten afgetrokken.

3.3 IPO II - Afdeling C

Oefening 1:	Revieren naar de pakwerker	5 punten
Oefening 2:	Stellen en aanblaffen	10 punten
Oefening 3:	Vluchtverhinderend van de pakwerker	10 punten
Oefening 4:	Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase	20 punten
Oefening 5:	Rugtransport	5 punten
Oefening 6:	Overval op de hond vanuit rugtransport	30 punten
Oefening 7:	Aanval op de hond vanuit de beweging	<u>20 punten</u>
Totaal:		100 punten

3.3.1 Algemeen

Op een geschikte plaats staan aan de langste zijden van het terrein 6 verstekken, 3 aan iedere zijde, opgesteld.

De PW moet met een volledig PW-tenu (jas, broek, bijtarm en softstok) uitgerust zijn. De bijtarm moet van een overtrek van jute in natuurkleur voorzien zijn. Wanneer het voor de PW noodzakelijk is om de hond in het gezichtsveld te houden, hoeft de PW niet absoluut stil te blijven staan. De PW mag echter nooit een dreigende houding aannemen en geen afwerende bewegingen maken. De PW moet met de bijtarm zijn lichaam beschermen. Het commando voor het lossen is bij alle verdedigingsoefeningen één maal toegestaan. De manier waarop de HG de PW de stok afneemt wordt aan de HG overgelaten.

Voor alle honden moet met dezelfde PW('s) gewerkt worden.

Afdeling C wordt afgebroken en er worden geen punten, wel D.Z.B. toegekend in afdeling C als:

- de hond blijft liggen of binnen 20 passen de vlucht nog niet is verhinderd door in te bijten;
- de hond voor de aanwijzing van de AK tot ophalen van de hond door de HG de PW verlaat;
- de HG een commando geeft waardoor de hond bij de PW blijft;
- de hond na 3 commando's het commando niet uitvoert;
- de hond op lichamelijke inwerking van de geleider lost;
- de hond bij de verdedigingsoefeningen opgeeft of zich laat verjagen.

Diskwalificatie volgt en er worden geen punten in de afdelingen A, B, en C en geen DZB toegekend als:

- de hond een gevaar oplevert voor de omgeving, geleider of pakwerker;
- de hond op andere plaatsen dan de bijtarm bijt.

Gaat de hond na een gevechtshandeling, in de bewakingsfase liggen is dat niet foutief mits de hond de PW opmerkzaam bewaakt.

3.3.2 Revieren naar de pakwerker

5 punten

a. Commando's

"Revier", "Hier", (het commando "Hier" mag in combinatie met de naam van de hond worden gegeven).

b. Uitvoering

De PW bevindt zich, voor de hond niet zichtbaar, in het laatste verstek. De HG neemt met de vrij volgende hond tussen het tweede en het derde verstek plaats, zodanig dat het mogelijk is vier zijslagen te maken. Op aanwijzing van de AK begint afd. C. Op een kort commando "Revier" en een teken met de rechter- of de linkerarm moet de hond zich snel van de HG verwijderen en doelmatig het derde verstek omlopen. Als de hond het verstek heeft gerond roept de HG met een commando "Hier" de hond in zijn richting en stuurt de hond met een nieuw commando "Revier" naar het volgende verstek. De HG beweegt zich in normale pas over de denkbeeldige middenlijn en mag die tijdens het revieren niet verlaten. De hond moet zich steeds voor de HG bevinden. Als de hond het verstek met de PW bereikt heeft moet de HG blijven staan. Commando's en tekens zijn op dat ogenblik niet meer toegestaan.

c. Beoordeling

Traag, niet vlot uitvoeren en ondoelmatig revieren, leiden tot puntenaftrek.

3.3.3 Stellen en aanblaffen

10 Punten

a. Commando's

"Hier", "Voet".

b. Uitvoering

De hond moet de PW actief en opmerkzaam bewaken en aanhoudend aanblaffen. De hond mag de PW niet aanstoten of bijten. Op aanwijzing van de AK gaat de HG, na een aanblafperiode van ongeveer 20 sec, tot op 5 passen van het verstek achter de hond staan. Op aanwijzing van de AK roept de HG de hond aan de voet.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen waardoor het aanhoudend gewenst aanblaffen en intensief bewaken tot het commando "Hier" worden beïnvloed, reacties van de hond op de AK of de aankomende HG, leiden tot puntenaftrek.

Voor aanhoudend blaffen worden 5 punten toegekend. Indien de hond niet aanhoudend blaft worden tot 2 punten afgetrokken. Blijft de in het geheel niet blaffende hond opmerkzaam bewakend bij de PW, worden 5 punten afgetrokken. Bij licht aanstoten van de PW moeten tot 2 punten, bij inbijten tot 9 punten afgetrokken worden. Verlaat de hond de PW voor de AK de aanwijzing aan de HG gegeven heeft om de middenlijn te verlaten, dan kan de hond opnieuw naar de PW gestuurd worden. Blijft de hond hierna bij de PW dan kan afd. C worden voortgezet. Stellen en aanblaffen wordt dan wel met onvoldoende beoordeeld. Laat de hond zich na een 3^e commando niet meer naar het verstek toe sturen of verlaat de hond de PW opnieuw, dan moet de afd. C worden afgebroken. Komt de hond de HG bij het naderen van het verstek tegemoet of komt de hond, als de HG achter de hond staat, voor het commando zelfstandig naar de HG, dan volgt een beoordeling met de kwalificatie "Onvoldoende".

3.3.4 Vluchtverhindering van de PW

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Af", "Los".

b. Uitvoering

Op aanwijzing van de AK stuurt de HG de PW uit het verstek. De PW begeeft zich in normale pas naar een gemarkeerd punt.

Op aanwijzing van de AK begeeft de HG zich met de vrij volgende hond naar een gemarkeerd punt voor de vluchtpoging en neemt de basispositie in. Het commando "Zit" is hierbij niet toegestaan. Na het commando "Af" laat de HG zijn liggende, bewakende hond achter en begeeft zich naar het verstek, zodanig dat er zichtcontact blijft met de hond, de PW en de AK. De afstand tussen de hond en de PW bedraagt 5 passen.

Op aanwijzing van de AK onderneemt de PW een vluchtpoging. De hond moet zonder aarzeling, zelfstandig, energiek, werkzaam en krachtig inbijten en de vluchtpoging verhinderen. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan van de PW moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag binnen een redelijke tijd, zelfstandig, een commando geven. Lost de hond niet op het eerste, geoorloofde, commando, dan mag de HG op aanwijzing van de AK twee extra commando's geven.

Laat de hond na het eerste en de twee extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken. Tijdens het geven van het commando "los" moet de HG rustig op zijn plaats blijven zonder in te werken op de hond. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen.

Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht.

Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

3.3.5 Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase 20 punten

a. Commando's

"Los", "Voet".

b. Uitvoering

Na een bewakingsfase van ca. 5 sec. onderneemt de PW, op aanwijzing van de AK, een overval op de hond. De hond moet zich, door krachtig en energiek inbijten, verdedigen. Heeft de hond ingebeten, dan krijgt deze 2 stokslagen. Er zijn alleen stokslagen toegestaan op de minder gevoelige delen. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag een commando "Los" binnen een redelijke tijd, zelfstandig geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK max. 2 extra commando's "Los" geven. Laat de hond na deze 2 extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken. Tijdens deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken.

Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken. Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze en in een rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet". De softstok wordt de PW niet afgenomen.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

3.3.6 Rugtransport 5 punten

a. Commando

"Volg" of "Voet".

b. Uitvoering

Aansluitend op oefening 4 volgt een rugtransport van de PW over een afstand van ongeveer 30 passen. Afhankelijk van het terrein mag het transport worden uitgevoerd met een hoek, e.e.a. ter beoordeling van de AK. De HG beveelt de PW te vertrekken en volgt met de vrij volgende hond, waarbij de hond de PW opmerkzaam in het oog houdt, op een afstand van 5 passen. De afstand van 5 passen moet gedurende het gehele transport worden aangehouden.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: opmerkzaam blijven op de PW, perfect volgen, aanhouden van de 5 passen afstand. Breekt de hond uit tijdens het rugtransport, dan moet de geleider de hond terugroepen. Bijt de hond in of komt de hond niet terug op commando van de HG, dan wordt afd. C afgebroken.

Komt de hond wel terug op commando van de HG, dan wordt het rugtransport met de kwalificatie "Onvoldoende" gewaardeerd.

3.3.7 Overval op de hond vanuit het rugtransport 30 Punten

a. Commando's

"Los", "Voet", "Volg" of "Transport".

b. Uitvoering

Tijdens het rugtransport onderneemt de PW, op aanwijzing van de AK, vanuit de beweging een overval op de hond. Zonder inwerking van de HG moet de hond zich zonder aarzelen, door energiek en krachtig inbijten, verdedigen. Als de hond inbijt moet de HG stil blijven staan. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan van de PW moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag een commando "Los" binnen een redelijke tijd, zelfstandig geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK max. 2 extra commando's "Los" geven. Laat de hond na deze 2 extra commando's niet los, dan wordt

afd. C afgebroken. Tijdens deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken. Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze en in een rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet".

De softstok wordt de PW afgenomen.

Er volgt een zijtransport van de PW naar de AK over een afstand van 20 passen. Een commando "Volg" of "Transport" is toegestaan. De hond moet aan de rechterzijde van de PW lopen, zodanig dat de hond tussen de PW en de HG loopt. De hond mag tijdens dit zijtransport de PW niet hinderen of inbijten maar moet deze opmerkzaam te volgen. Voor de AK wordt halt gehouden. De HG geeft de softstok aan de AK en meldt dat het eerste deel van afd. C beëindigd is. Op teken van de HG verlaat de PW het terrein.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

3.3.8 Aanval op de hond vanuit de beweging

20 punten

a. Commando's

"Zit", "Stellen", "Los", "Voet", "Volg" of "Transport".

b. Uitvoering

Er wordt aan de HG met de hond een gemarkeerd punt aangewezen op de middenlijn van het terrein ter hoogte van het eerste verstek. De hond mag aan de halsketting vastgehouden worden maar mag niet aangemoedigd worden en moet rustig blijven zitten. Op aanwijzing van de AK komt de van een softstok voorziene PW uit een verstek en loopt in looppas naar de middenlijn. Zonder zijn looppas te onderbreken loopt de PW in de richting van de HG en de hond en valt, onder het uiten van dreigende geluiden en het uitvoeren van heftige dreigende gebaren, frontaal aan. Zodra de PW de HG met de hond tot op 40 à 50 passen genaderd is geeft de HG, op aanwijzing van de AK, de hond vrij. Na het commando "Stellen" moet de hond door energiek en krachtig inbijten en de aanval afweren. De HG mag in geen geval zijn plaats verlaten. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. De hond moet nu onmiddellijk loslaten. De HG mag binnen een redelijke tijd, zelfstandig, een commando "Los" geven. Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK 2 extra commando's "Los" geven. Tijdens het geven van deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken. Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze in rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet". De softstok wordt de PW afgenomen. Er volgt een zijtransport van de PW naar de AK over een afstand van 20 passen. Een commando "Volg" of "Transport" is toegestaan. De hond moet aan de rechterzijde van de PW lopen, zodanig dat de hond tussen de PW en de HG loopt. De hond mag tijdens dit zijtransport de PW niet hinderen of inbijten maar moet deze opmerkzaam volgen. Voor de AK wordt halt gehouden. De HG geeft de softstok aan de AK en meldt dat afd. C beëindigd is. Op teken van de HG verlaat de PW het terrein. Voor de AK de beoordeling bekend maakt moet de hond aangeliend worden.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

De hond moet tot de HG het teken krijgt van de AK om de hond te sturen rustig naast de geleider blijven zitten. Gaat de hond staan of kan maar net door de HG worden tegengehouden dan volgt een deelwaardering.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

4. IPO III

Onderverdeeld in:	Afdeling A	100 punten
	Afdeling B	100 punten
	Afdeling C	<u>100 punten</u>
	Totaal	300 punten

4.1 IPO III - Afdeling A

Vreemd spoor, minstens 600 passen, 5 spoorgedeelten, 4 hoeken (ca. 90°), 3 VW, tenminste 60 minuten oud.

Uitwerkingstijd 20 minuten.

Uitwerken van het spoor:	80 punten
Voorwerpen: (7+7+6)	<u>20 punten</u>
Totaal:	100 punten

4.1.1 Algemeen

De AK of de SL bepalen aan de hand van het ter beschikking staande terrein het verloop van de sporen. De sporen moeten verschillend van vorm zijn. De aanzet van het spoor moet door een speurpaaltje gemarkeerd zijn. Deze speurpaal moet steeds links bij de aanzet van het spoor in de grond worden gestoken.

De SL moet voor het leggen van het spoor de VW tonen aan de AK. De VW moeten minimaal 30 minuten voor aanvang van het leggen van het spoor in het bezit van de SL zijn. De SL verblijft korte tijd op de aanzet van het spoor en gaat vervolgens in normale pas in de aangewezen richting. Het eerste VW wordt na tenminste 100 passen op het eerste of tweede spoor gelegd. Het derde VW aan het einde van het spoor. De VW moeten in de beweging op het spoor gelegd worden. Na het leggen van het laatste VW moet de SL nog enkele passen in dezelfde richting doorlopen. Op één spoor moeten verschillende VW worden gebruikt (bijv. leder, textiel, hout).

De afmetingen van de VW zijn maximaal 10 cm. lang, 2 à 3 cm. breed, en 0,5 tot 1 cm. dik en mogen in kleur niet wezenlijk verschillen van de bodem. Tijdens het uitleggen van het spoor moeten HG en hond uit het zicht zijn.

De AK, EL en eventueel andere begeleidende personen mogen zich tijdens het werken van de hond niet ophouden op die plaatsen waar de hond, volgens het reglement, het recht heeft om te zoeken.

a. Commando

Het commando "Zoek" is toegestaan bij de markering van het begin van het spoor en op de plaats waar het voorwerp heeft gelegen.

b. Uitvoering

De HG bereidt de hond voor op het speuren. De hond kan vrij zoeken of aan een lijn van 10 m. De 10 m. lange lijn kan over de rug, zijdelings, tussen de voorpoten en/of tussen de achterpoten gedragen worden. De lijn kan ook aan de, niet op strop ingestelde, halsketting bevestigd worden. Tevens is het toegestaan de lijn aan de volgende speurtuiggen te bevestigen: "Borsttuig of Böttcher" (zonder bijkomende riemen). Na te zijn opgeroepen meldt de HG zich met de hond in basispositie bij de AK en geeft aan of de hond apporteert, opneemt of verwijst. Bij het aanmelden moet de hond gereed zijn om met het speuren te beginnen, de hond moet dus "opgetuigd" zijn. De hond mag worden aangemeld aan de korte lijn. De speurlijn moet bij het aanmelden bevestigd zijn aan datgene waaraan de hond het spoor zal uitwerken (halsketting/speurtuig/...). Tijdens het aanmelden bevindt de AK zich in de directe omgeving van het begin van het spoor.

Voor aanvang van het speuren, tijdens het aanzetten en tijdens het speuren is elke vorm van dwang verboden. Op teken van de AK moet de HG de hond langzaam en rustig naar het begin van het spoor brengen en aan te zetten. De wijze van aanzetten is vrij en moet in de directe omgeving van de hond geschieden. De hond moet bij het begin van het spoor in de gelegenheid worden gesteld om lucht op te nemen. Het is de HG toegestaan bij de aanzet met de hand de richting van het te volgen spoor aan te geven.

De hond moet vanaf de aanzet met diepe neus en intensief in een gelijkmatig tempo het spoor volgen. De HG volgt de hond op 10 m. afstand. Bij vrij zoeken moet de afstand van 10 m. eveneens worden aangehouden. De speurlijn mag licht doorhangen. De hond moet de hoeken zeker uitwerken. Na de hoeken moet de hond in gelijkmatig tempo verder zoeken. Zodra de hond een voorwerp gevonden heeft

moet de hond dit, zonder inwerken van de HG, onmiddellijk apporteren, opnemen of overtuigend verwijzen. De hond mag bij het opnemen blijven staan of gaan zitten. Bij het apporteren moet de hond het VW naar zijn geleider brengen.

Verdergaan met het VW of liggend opnemen is foutief. Het verwijzen kan liggend, staand of zittend gebeuren (mag ook wisselend). Als de hond het VW gevonden heeft, laat de HG de lijn vallen. Door het omhoog steken van het VW geeft de HG aan dat het VW gevonden is. De HG neemt de lijn weer op en de hond wordt weer aangezet daar waar het VW gevonden is en vervolgt het speuren. Na beëindigen van het speuren toont de HG aan de AK de gevonden VW

Indien bij het speuren VW niet door de hond worden gevonden moeten deze VW door de spoorlegger worden opgehaald. Het is echter niet vereist dat de niet door de hond gevonden VW aan de betreffende geleider worden getoond.

c. Beoordeling

Het tempo tijdens het zoeken is geen criterium bij de beoordeling zolang het uitwerken van het spoor maar gelijkmatig, intensief en overtuigend gebeurt. Overtuigen zonder het spoor te verlaten is niet foutief. Treuzelen, hoge neus, behoefte doen, zwalken, draaien op de hoeken, aanhoudend belonen, stem- of lijnhulp, foutief apporteren, opnemen of verwijzen van VW, leiden tot puntenaftrek.

Apporteren, opnemen, of verwijzen van VW die niet door de SL zijn neergelegd leiden eveneens tot puntenaftrek.

De verdeling van de te behalen punten moet over de verschillende spoorgedeelten naar lengte en moeilijkheidsgraad geschieden. Zoekt de hond niet, blijft de hond te lang treuzelen op dezelfde plek zonder te zoeken, kan het speuren worden afgebroken, zelfs indien de hond zich nog op het spoor bevindt. Het tot op het ogenblik van afbreken getoonde zoekwerk wordt beoordeeld.

Het speuren wordt afgebroken als de hond:

- na driemaal aanzetten niet gaat speuren
- een gevonden VW in de bek neemt en niet meer afgeeft
- het spoor met meer dan 1 lijnlengte verlaat
- achter wild aan wil gaan en zich niet meer laat aanzetten
- het spoor verlaat en wordt tegengehouden door de HG en de HG de aanwijzing van de AK om de hond te volgen, of de lijn te laten vallen niet opvolgt
- het einde van het spoor niet binnen de gestelde tijd (15 min.) heeft bereikt

Het tot op het ogenblik van afbreken getoonde zoekwerk wordt beoordeeld.

4.2 IPO III - Afdeling B

Oefening 1:	Vrij volgen	10 punten
Oefening 2:	Zit uit de beweging	10 punten
Oefening 3:	Afleggen met voorroepen	10 punten
Oefening 4:	Staan blijven in looppas	10 punten
Oefening 5:	Apporteren over de grond	10 punten
Oefening 6:	Apporteren over de haag	15 punten
Oefening 7:	Apporteren over de klimschutting	15 punten
Oefening 8:	Vooruitzenden met afleggen	10 punten
Oefening 9:	Afleggen met afleiding	10 punten
Totaal		100 punten

4.2.1 Algemeen

De AK geeft een teken voor de aanvang van alle oefeningen. Alle verdere onderdelen, zoals keerwendingen, wendingen, verandering van pas enz., worden zonder verdere aanwijzingen uitgevoerd. Voert een hond na het derde gegeven commando een oefening of een deel van een oefening niet uit, dan wordt de oefening zonder toekenning van punten afgebroken. Bij het voorroepen van de hond kan het commando "Hier" vervangen worden door de naam van de hond. Indien het ene vergezeld gaat met het andere geldt dit als een extra commando.

In de basispositie zit de hond dicht en recht naast het linkerbeen van de HG, zodanig dat de schouder ter hoogte van de knie van de HG is. Elke oefening begint en eindigt in deze basispositie.

Het innemen van de basispositie is voor een oefening slechts éénmaal toegestaan. Een kort belonen is na iedere oefening en alleen in basispositie toegestaan. Daarna moet de HG een nieuwe basispositie innemen. In ieder geval moet tussen elke beloning en het begin van een nieuwe oefening een pauze van tenminste 3 sec. in acht worden genomen.

Vanuit de basispositie volgt de zogenaamde ontwikkeling van de oefening. De HG moet minstens 10 à en hoogstens 15 passen gelopen hebben alvorens het commando te geven. Tussen de verschillende delen van de oefening, zoals voorroepen, voorzitten, aan de voet gaan en het afsluiten, moeten duidelijke pauzes gehouden worden (ca. 3 sec.).

Bij het ophalen van de hond mag de HG de hond van voren naderen of achterlangs gaan.

Het vrij volgen is bij verplaatsingen tussen de oefeningen verplicht. Ook bij het ophalen van de apporteerblokken moet de hond vrij volgend meegenomen worden. Opgewekt maken door uitlokken tot spel is niet toegestaan.

De keerwending moet door de HG naar links uitgevoerd worden. De hond mag de keerwending op 2 manieren uitvoeren nl. voor- of achter de HG langs.

Ook na het voorzitten bij het voorkomen mag de hond, na het commando "Voet", op deze 2 manieren de basispositie innemen. De uitvoering moet tijdens het examen steeds hetzelfde zijn.

De vaste haag heeft een hoogte van 100 cm. en een breedte van 150 cm.

De klimschutting bestaat uit twee bovenaan verbonden delen van 150 cm. breed en 191 cm. hoog. Op de grond staan deze beide delen zover uit elkaar dat de verticale hoogte van de wand 180 cm.

bedraagt. Het gehele vlak van de schuine wand moet met antislip bekleed zijn. In de bovenste helft van de wand moeten aan beide zijden 3 latten aangebracht zijn (24/48mm). Alle honden moeten dezelfde hindernis gebruiken.

Bij het apporteren mogen alleen apporteerblokken worden gebruikt (2000 gram over de grond en 650 gram bij de haag en de klimschutting). Voorafgaand aan het apporteren mogen de apporteerblokken de hond niet in de bek gegeven worden.

Indien de HG een oefening vergeet zal de AK de HG hierop wijzen en de oefening laten uitvoeren zonder hiervoor punten af te trekken.

4.2.2 Vrij volgen

10 punten

a. Commando's

Het commando "Volg" of "Voet" is alleen toegestaan bij aanvang van de oefening en bij tempo wisselingen.

b. Uitvoering

De HG gaat met de losvolgende hond naar de AK en stelt zich, met de hond aan de voet, voor. Vanuit de basispositie moet de hond op het commando "Volg" of "Voet" van de HG opmerkzaam, vrolijk en correct volgen, met het schouderblad ter hoogte van de linker knie van de HG. Bij het halt houden moet de hond zelfstandig, snel en recht gaan zitten. Bij het begin van de oefening gaat de HG met de hond 50 passen, zonder halt te houden, in rechte lijn vooruit. Na de keerwending en na minstens 10 en hoogstens 15 passen moet de HG de looppas en de langzame pas tonen (telkens tenminste 10 passen. De overgang van looppas naar langzame pas moet zonder overgang in gewone pas gebeuren. De verschillende tempowisselingen moeten zich duidelijk, in uitvoering, van elkaar onderscheiden. Na de tempowisselingen moeten vervolgens in normale pas, minstens twee rechtse-, een keer- en een linkse wending uitgevoerd worden, conform het loopschema (zie bijlage). Het halthouden moet tenminste één maal in normale pas worden getoond. Tijdens het eerste rechte stuk vrij volgen moeten twee schoten worden gegeven (kaliber 6mm). Tussen de schoten zit een tijdsduur van 5 sec.

De schoten worden op tenminste 15 passen afstand van de hond gelost. De hond moet zich schotvast tonen. Aan het einde van de oefening gaat de HG op aanwijzing van de AK door een bewegende groep van tenminste vier personen. De HG moet met de hond tenminste bij 1 persoon linksom en een andere persoon rechtsom gaan en daarna tenminste één maal halt houden in de groep. De HG verlaat hierna met de hond de groep en neemt de basispositie in.

c. Beoordeling

Voordringen, zijwaarts afwijken, achter blijven, hulpcommando's, lichaamshulp, onoplettendheid, te veel onder druk staan, leiden tot puntenaftrek. Indien de hond schotschuw is, wordt de hond direct uitgesloten van verdere deelname aan het examen. Toont de hond zich bij het schieten opgewonden dan is dat foutief maar leidt niet tot uitsluiting, mits de hond in de hand van de HG is. Het volle aantal punten kan alleen gegeven worden aan de hond die zich bij het schieten onverschillig gedraagt.

4.2.3 Zit uit de beweging

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Zit".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit. Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando "Zit" direct, snel en in de looprichting gaan zitten, zonder dat de HG de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk om naar de rustig zittende hond.

Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond terug en gaat aan de rechterkant van de hond staan.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), traag zitten, onrustig zitten, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Zit", liggen of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

4.2.4 Afleggen met voorroepen

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Af", "Hier of naam van de hond", "Voet".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit. Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen gewone pas, volgt tenminste 10 en hoogstens 15 passen in looppas waarna de hond op het commando "Af" direct, snel en in de looprichting moet gaan liggen, zonder dat de HG hierbij de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk naar de rustig liggende hond om. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando voor het voorkomen.

De hond moet snel, vrolijk en direct komen en recht midden voor de HG gaan zitten. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), langzaam gaan liggen, langzaam voorkomen bij het voorroepen, vertragen bij het voorkomen, houding corrigeren van de HG (o.a. spreidstand aannemen), fouten bij het voorzitten en het aan de voet gaan, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Af" zitten of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

4.2.5 Staan blijven uit looppas

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Sta", "Hier of naam van de hond", "Voet".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in looppas in rechte lijn vooruit. Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando "Sta" direct, snel en in de looprichting blijven staan zonder dat de HG hierbij de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich direct om naar de rustig staande hond. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando voor het voorkomen. De hond moet snel, vrolijk en direct komen en recht, midden voor de HG gaan zitten. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling, omkijken bij het commando, onrustig blijven staan, nalopen, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Sta" zitten of liggen, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

4.2.6 Apporteren over de grond

10 punten

a. Commando's

"Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie werpt de HG een apporteerblok (2000 gram), ongeveer 10 passen ver weg. Het commando "Apport" mag pas gegeven worden als het apporteerblok volledig stil ligt. De rustig naast de HG zittende hond moet op het commando "Apport" snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen en snel en direct naar de HG brengen. De hond moet snel, dicht en recht voor zijn HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang rustig in de bek houden, (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando "Los" het apporteerblok afneemt.

Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm, rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, te kort of extreem ver weggooien, langzaam naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugkomen, laten vallen van het apporteerblok, spelen of knagen met en op het apporteerblok, fouten bij het voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek. Wanneer de HG zijn basispositie verlaat wordt de oefening met 0 punten gewaardeerd. Brengt de hond het apporteerblok niet, worden 0 punten toegekend.

Corrigeren van de basispositie bijv. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering.

Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

Verlaat de hond de HG voordat het commando "Apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Onvoldoende" gewaardeerd.

4.2.7 Apporteren over een hindernis van 100 cm

15 punten

a. Commando's

"Hoog", "Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

De HG neemt met de hond op tenminste 5 passen voor de hindernis de basispositie in. Vanuit deze basispositie werpt de HG het apporteerblok (650 gram), over de 100 cm. hoge hindernis. Het commando "Hoog" mag pas gegeven worden als het apporteerblok volledig stil ligt. De rustig, vrij aan de voet zittende hond moet op het commando "Hoog en Apport" (het commando "Apport" moet tijdens het springen gegeven worden) over de hindernis springen, snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen, onmiddellijk terugspringen en het apporteerblok, snel en direct naar de HG brengen.

De hond moet snel, dicht en recht voor de HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando "Los" het apporteerblok afneemt. Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, traag springen en naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugspringen, laten vallen, spelen of knagen, foutief voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek. Voor het aanraken van de hindernis worden per sprong, voor aanraken max. 1 punt en voor afzetten max. 2 punten afgetrokken.

Opdeling der punten.

Heensprong	Apporteren	Terugsprong
5 Punten	5 Punten	5 Punten

Springen en brengen zonder fouten = 15 punten
Een gedeelte van de punten wordt toegekend bij de volgende situaties: (tenminste 2 onderdelen uitgevoerd)

Heen of terugsprong niet uitgevoerd, blok foutloos gebracht = 10 punten

Heen en terugsprong foutloos, blok niet gebracht = 10 punten

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Corrigeren van de basispositie o.a. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering. Wanneer de HG zijn basispositie met meer dan 1 pas verlaat voordat de oefening beëindigd is, worden voor de oefening geen punten toegekend.

Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" beoordeeld.

Verlaat de hond de HG voordat het commando "apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

4.2.8 Apporteren over een klmschutting (180 cm. hoog) 15 punten

a. Commando's

"Hoog", "Apport", "Los", "Voet".

b. Uitvoering

De HG neemt met de hond op tenminste 5 passen van de klmschutting de basispositie in. Vanuit de basispositie werpt de HG het apporteerblok (650 gram) over de 180 cm. hoge hindernis. De rustig, vrij aan de voet zittende hond moet op het commando "Hoog en Apport" (het commando "Apport" moet tijdens het klimmen gegeven worden) over de hindernis klimmen, snel en direct naar het apporteerblok toelopen, dit direct opnemen, onmiddellijk terug klimmen en het apporteerblok snel en direct naar de HG brengen. De hond moet snel, dicht en recht voor zijn HG gaan zitten en het apporteerblok zo lang, rustig in de bek houden (ca. 3 sec.) totdat de HG met het commando "Los" het apporteerblok afneemt.

Het apporteerblok moet na het afnemen met naar beneden uitgestrekte arm rustig naast de rechterzijde van het lichaam worden gehouden. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten. De HG mag gedurende het gehele verloop van deze oefening zijn basispositie niet verlaten.

c. Beoordeling

Fouten in de basispositie, langzaam springen en naar het apporteerblok toelopen, fouten bij het opnemen, langzaam terugspringen, laten vallen, spelen of knagen, fouten bij het voorzitten en afsluiten van de oefening, leiden tot puntenaftrek.

Opdeling der punten.

Heensprong	Apporteren	Terugsprong
5 Punten	5 Punten	5 Punten

Springen en brengen zonder fouten = 15 punten

Een gedeelte van de punten wordt toegekend bij de volgende situaties: (tenminste 2 onderdelen uitgevoerd)

Heen of terugsprong niet uitgevoerd, blok foutloos gebracht = 10 punten

Heen en terugsprong foutloos, blok niet gebracht = 10 punten

Indien het apporteerblok naar de mening van de HG of AK niet goed ligt, is het de HG (na toestemming van de AK) toegestaan het apporteerblok op te halen en opnieuw te gooien. Als de HG het apporteerblok ophaalt moet de hond op zijn plaats blijven (zittend of liggend). Het is aan de HG om na het ophalen van het apporteerblok wel of niet een nieuwe basispositie in te nemen. Dit alles zonder puntenaftrek.

Indien de HG zonder de basispositie te wijzigen hulp geeft aan de hond volgt er puntenaftrek.

Corrigeren van de basispositie bijv. spreidstand aannemen, leidt eveneens tot puntenaftrek.

Wanneer de HG zijn basispositie met 1 pas verlaat om het apporteerblok van de hond af te kunnen pakken volgt een deelwaardering. Wanneer de HG zijn basispositie met meer dan 1 pas verlaat voordat de oefening beëindigd is, worden voor de oefening geen punten toegekend.

Blijft de hond bij het weggooien van het apporteerblok niet aan de voet zitten, maar gaat meteen met het apporteerblok mee, wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

Verlaat de hond de HG voordat het commando "apport" is gegeven wordt de oefening met maximaal de kwalificatie "Zeer goed" gewaardeerd.

Geeft de hond ook na het derde commando "Los" het apporteerblok niet af, wordt afdeling B afgebroken en worden er geen punten in deze afdeling toegekend.

Als de hond het apporteerblok opneemt en voor de geleider laat vallen en niet meer opneemt, wordt de oefening maximaal met de hoogste kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

4.2.9 Vooruitzenden met afleggen

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Vooruit", "Af", "Zit".

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in de aangewezen richting in rechte lijn vooruit.

Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen geeft de HG, gelijktijdig met een éénmalig opheffen van de arm, het commando "Vooruit" en blijft staan. Hierop moet de hond doelgericht en snel in een rechte lijn tenminste 30 passen in de aangewezen richting gaan. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando "Af" waarop de hond direct moet gaan liggen. De HG mag de arm zolang omhoog houden tot de hond af ligt. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond en gaat aan de rechterkant van de hond staan.

Na ca. 3 sec. moet de hond op aanwijzing van de AK en op het commando "Zit" van de HG, snel en recht in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling, meelopen van de HG, te langzaam vooruit lopen, sterke zijwaartse afwijking, te korte afstand afleggen, traag of vroegtijdig gaan liggen van de hond, onrustig liggen, te vroeg opstaan bij het ophalen, herhaaldelijk opheffen van de arm of gelijktijdig commando "Af" met het naar beneden bewegen van de arm, leiden tot puntenaftrek.

Neemt de hond het commando "Af" niet direct aan, maar loopt door, dan wordt de oefening maximaal met de kwalificatie "Voldoende" gewaardeerd.

4.2.10 Afliggen met afleiding

10 punten

a. Commando's

"Af", "Zit".

b. Uitvoering

Voor aanvang van de afdeling B van een andere hond legt de HG de hond, met het commando "Af", op een door de AK aangewezen plaats af. De hond blijft achter zonder lijn of één of ander voorwerp. De HG gaat zonder omkijken, tenminste 30 passen weg van de hond en blijft uit het zicht van de hond met de rug naar de hond toe staan. De hond moet zonder inwerking van de HG rustig blijven liggen van oef. 1 tot en met oef. 7. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond en gaat aan de rechterkant van de hond staan. Na ca. 3 sec. moet de hond op aanwijzing van de AK en na het commando "Zit" van de HG snel in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Onrustig gedrag van de HG evenals andere verdeckte hulp, onrustig liggen van de hond, te vroeg opstaan van de hond bij het ophalen leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond staan of zitten dan volgt er een gedeeltelijk toekennen van de punten. Verwijdert de hond zich van de plaats voor **oefening 6** van de werkende hond met meer dan 3 m. dan worden 0 punten toegekend. Verlaat de hond de plaats na oefening 5, dan volgt een gedeeltelijke toekenning van de punten. Komt de hond de HG tegemoet bij het ophalen, dan worden er tot 3 punten afgetrokken.

4.3. IPO III - Afdeling C

Oefening 1:	Revieren naar de pakwerker	10 punten
Oefening 2:	Stellen en aanblaffen	10 punten
Oefening 3:	Vluchtverhindering van de pakwerker	10 punten
Oefening 4:	Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase	20 punten
Oefening 5:	Rugtransport	5 punten
Oefening 6:	Overval op de hond vanuit rugtransport	15 punten
Oefening 7:	Aanval op de hond vanuit de beweging	10 punten
Oefening 8:	Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase	<u>20 punten</u>
Totaal:		100 punten

4.3.1 Algemeen

Op een geschikte plaats staan aan de langste zijden van het terrein 6 verstekken, 3 aan iedere zijde, opgesteld.

De PW moet met een volledig PW-tenu (jas, broek, bijtarm en softstok) uitgerust zijn. De bijtarm moet van een overtrek van jute in natuurkleur voorzien zijn. Wanneer het voor de PW noodzakelijk is om de hond in het gezichtsveld te houden, hoeft de PW niet absoluut stil te blijven staan. De PW mag echter nooit een dreigende houding aannemen en geen afwerende bewegingen maken. De PW moet met de bijtarm zijn lichaam beschermen. Het commando voor het lossen is bij alle verdedigingsoefeningen één maal toegestaan. De manier waarop de HG de PW de stok afneemt, wordt aan de HG over gelaten.

Voor alle honden moet met dezelfde PW('s) gewerkt te worden.

Afdeling C wordt afgebroken en er worden geen punten, wel D.Z.B. toegekend in afdeling C als:

- de hond blijft liggen of binnen 20 passen de vlucht nog niet is verhinderd door in te bijten;
- de hond voor de aanwijzing van de AK tot ophalen van de hond door de HG de PW verlaat;
- de HG een commando geeft waardoor de hond bij de PW blijft;
- de hond na 3 commando's het commando niet uitvoert;
- de hond op lichamelijke inwerking van de geleider lost;
- de hond bij de verdedigingsoefeningen opgeeft of zich laat verjagen.

Diskwalificatie volgt en er worden geen punten in de afdelingen A, B, en C en geen DZB toegekend als:

- de hond een gevaar oplevert voor de omgeving, geleider of pakwerker;
- de hond op andere plaatsen dan de bijtarm bijt.

Gaat de hond, na een gevechtshandeling, in de bewakingsfase liggen is dat niet foutief mits de hond de PW opmerkzaam bewaakt.

4.3.2 Revieren naar de pakwerker

10 punten

a. Commando's

"Revier", "Hier", (het commando "Hier", mag in combinatie met de naam van de hond worden gegeven).

b. Uitvoering

De PW bevindt zich, voor de hond niet zichtbaar, in het laatste verstek. De HG neemt met de vrij volgende hond voor het eerste verstek plaats, zodanig dat het mogelijk is zes zijslagen te maken. Op aanwijzing van de AK vangt de afd. C aan. Op een kort commando "Revier" en een teken met de rechter- of de linker arm moet de hond zich snel van de HG verwijderen en doelmatig het eerste verstek omlopen. Als de hond het verstek heeft gerond roept de HG met een commando "Hier" de hond in zijn richting en stuurt de hond met een nieuw commando "Revier" naar het volgende verstek. De HG beweegt zich in normale pas over de denkbeeldige middenlijn en mag die tijdens het revieren

niet verlaten. De hond moet zich steeds voor de HG bevinden. Als de hond het verstek met de PW bereikt heeft moet de HG blijven staan. Commando's en tekens zijn op dat ogenblik niet meer toegestaan.

c. Beoordeling

Traag, niet vlot uitvoeren en ondoelmatig revieren, leiden tot puntenaftrek.

4.3.3 Stellen en Aanblaffen

10 Punten

a. Commando's

"Hier", "Voet".

b. Uitvoering

De hond moet de PW actief en opmerkzaam bewaken en aanhoudend aanblaffen. De hond mag de PW niet aanstoten of bijten. Op aanwijzing van de AK gaat de HG, na een aanblaf periode van ongeveer 20 sec, tot op 5 passen van het verstek achter de hond staan. Op aanwijzing van de AK roept de HG de hond aan de voet.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen waardoor het aanhoudend gewenst aanblaffen en intensief bewaken tot het commando "Hier" worden beïnvloed, reacties van de hond op de AK of de aankomende HG, leiden tot puntenaftrek.

Voor aanhoudend blaffen worden 5 punten toegekend. Indien de hond niet aanhoudend blaft worden tot 2 punten afgetrokken. Blijft de in het geheel niet blaffende hond opmerkzaam bewakend bij de PW worden 5 punten afgetrokken. Bij licht aanstoten van de PW moeten tot 2 punten, bij inbijten tot 9 punten afgetrokken worden. Verlaat de hond de PW voor de AK de aanwijzing aan de HG gegeven heeft om de middenlijn te verlaten, dan kan de hond opnieuw naar de PW gestuurd worden. Blijft de hond hierna bij de PW dan kan afd. C worden voortgezet. Stellen en aanblaffen wordt dan wel met onvoldoende beoordeeld. Laat de hond zich na een 3^e commando niet meer naar het verstek toe sturen of verlaat de hond de PW opnieuw, dan moet de afd. C worden afgebroken. Komt de hond de HG bij het naderen van het verstek tegemoet of komt de hond, als de HG achter de hond staat, voor het commando zelfstandig naar de HG, dan volgt een beoordeling met de kwalificatie " Onvoldoende "

4.3.4 Vluchtverhindering van de PW

10 punten

a. Commando's

"Volg" of "Voet", "Af", "Los".

b. Uitvoering

Op aanwijzing van de AK stuurt de HG de PW uit het verstek. De PW begeeft zich in normale pas naar een gemarkeerd punt.

Op aanwijzing van de AK begeeft de HG zich met de vrij volgende hond naar een gemarkeerd punt voor de vlucht poging en neemt de basispositie in. Het commando "Zit" is hierbij niet toegestaan. Na het commando "Af" laat de HG zijn liggende, bewakende hond achter en begeeft zich naar het verstek, zodanig dat er zichtcontact blijft met de hond, de PW en de AK. De afstand tussen de hond en de PW bedraagt 5 passen.

Op aanwijzing van de AK onderneemt de PW een vlucht poging. De hond moet zonder aarzeling, zelfstandig, energiek, werkzaam en krachtig inbijten de vlucht poging verhinderen. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan van de PW moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag binnen een redelijke tijd, zelfstandig, een commando geven. Lost de hond niet op het eerste, geoorloofde, commando, dan mag de HG op aanwijzing van de AK twee extra commando's geven.

Laat de hond na het eerste en de twee extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken. Tijdens het geven van het commando "los" moet de HG rustig op zijn plaats blijven zonder in te werken op de hond. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek, Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen.

Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht.

Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

4.3.5 Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase 20 punten

a. Commando's

"Los", "Voet".

b. Uitvoering

Na een bewakingsfase van ca. 5 sec. onderneemt de PW, op aanwijzing van de AK, een overval op de hond. De hond moet zich, door krachtig en energiek inbijten, verdedigen. Heeft de hond ingebeten, dan krijgt deze 2 stokslagen. Er zijn alleen stokslagen toegestaan op de minder gevoelige delen. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag een commando "Los" binnen een redelijke tijd, zelfstandig, geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK max. 2 extra commando's "Los" geven. Laat de hond na deze 2 extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken. Tijdens deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken.

Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam te bewaken. Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze en in een rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet". De softstok wordt de PW niet afgenomen.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

4.3.6 Rugtransport 5 Punten

a. Commando

"Volg" of "Voet".

b. Uitvoering

Aansluitend op oefening 4 volgt een rugtransport van de PW over een afstand van ongeveer 30 passen. Afhankelijk van het terrein mag het transport worden uitgevoerd met een hoek, e.e.a. ter beoordeling van de AK. De HG beveelt de PW te vertrekken en volgt met de vrij volgende hond, waarbij de hond de PW opmerkzaam in het oog houdt, op een afstand van 5 passen. De afstand van 5 passen moet gedurende het gehele transport worden aangehouden.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: opmerkzaam blijven op de PW, perfect volgen, aanhouden van de 5 passen afstand. Breekt de hond uit tijdens het rugtransport, dan moet de geleider de hond terugroepen. Bijt de hond in of komt de hond niet terug op commando van de HG, dan wordt afd. C afgebroken.

Komt de hond wel terug op commando van de HG, dan wordt het rugtransport met de kwalificatie "Onvoldoende" gewaardeerd.

4.3.7 Overval op de hond vanuit het rugtransport 15 Punten

a. Commando's

"Los", "Voet", "Volg" of "Transport".

b. Uitvoering

Tijdens het rugtransport onderneemt de PW, op aanwijzing van de AK, vanuit de beweging een overval op de hond. Zonder inwerking van de HG moet de hond zich zonder aarzelen, door energiek en krachtig inbijten, verdedigen.

Wanneer de hond inbijt moet de HG stil blijven staan. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan van de PW moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag een commando "Los" binnen een redelijke tijd, zelfstandig, geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK max. 2 extra commando's "Los" geven. Laat de hond na deze 2 extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken. Tijdens deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken. Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze en in een rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet". De softstok wordt de PW afgenomen.

Er volgt een zijtransport van de PW naar de AK over een afstand van 20 passen. Een commando "Volg" of "Transport" is toegestaan. De hond moet aan de rechterzijde van de PW lopen, zodanig dat de hond tussen de PW en de HG inloopt.

De hond mag tijdens dit zijtransport de PW niet hinderen of inbijten maar moet deze opmerkzaam volgen. Voor de AK wordt halt gehouden. De HG geeft de softstok aan de AK en meldt dat het eerste deel van afd. C beëindigd is. Op teken van de HG verlaat de PW het terrein.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

4.3.8 Aanval op de hond vanuit de beweging

10 punten

a. Commando's

"Zit", "Stellen", "Los".

b. Uitvoering

Er wordt aan de HG met de hond een gemarkeerd punt aangewezen op de middenlijn van het terrein ter hoogte van het eerste verstek. De hond mag aan de halsketting vastgehouden worden maar mag niet aangemoedigd worden en moet rustig blijven zitten. Op aanwijzing van de AK komt de van een softstok voorziene PW uit een verstek en loopt in looppas naar de middenlijn. Zonder zijn looppas te onderbreken loopt de PW in de richting van de HG en de hond en valt, onder het uiten van dreigende geluiden en het uitvoeren van heftig dreigende gebaren, frontaal aan. Zodra de PW de HG met de hond tot op 60 passen genaderd is geeft de HG, op aanwijzing van de AK, de hond vrij. Na het commando "Stellen" moet de hond door energiek en krachtig inbijten en de aanval afweren. De HG mag in geen geval zijn plaats verlaten. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. De hond moet nu onmiddellijk loslaten. De HG mag binnen een redelijke tijd, zelfstandig, een commando voor "Los" geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK 2 extra commando's "Los" geven. Tijdens het geven van deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen. Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

De hond moet tot de HG het teken krijgt van de AK om de hond te sturen rustig naast de geleider blijven zitten. Gaat de hond staan of kan maar net door de HG worden tegengehouden dan volgt een deelwaardering

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

4.3.9 Verdediging van de hond vanuit de bewakingsfase 20 punten

a. Commando's

"Los", "Voet", "Volg" of "Transport".

b. Uitvoering

Na een bewakingsfase van ca. 5 sec. onderneemt de PW, op aanwijzing van de AK, een overval op de hond. De hond moet zich, door krachtig en energiek inbijten, verdedigen. Heeft de hond ingebeten dan krijgt deze 2 stokslagen. Er zijn alleen stokslagen toegestaan op de minder gevoelige delen. Op aanwijzing van de AK staat de PW stil. Na het stilstaan, moet de hond onmiddellijk lossen. De HG mag een commando "Los" binnen een redelijke tijd, zelfstandig geven.

Laat de hond na het eerste toegestane commando niet los, dan mag de HG op aanwijzing van de AK 2 extra commando's "Los" geven. Laat de hond na deze 2 extra commando's niet los, dan wordt afd. C afgebroken.

Tijdens het geven van deze commando's moet de HG rustig blijven staan zonder op de hond in te werken. Na het lossen moet de hond dicht bij de PW blijven en deze opmerkzaam bewaken.

Op aanwijzing van de AK gaat de HG op normale wijze in rechte lijn naar de hond en neemt de basispositie in met het commando "Voet".

De softstok wordt de PW afgenomen.

Er volgt een zijtransport van de PW naar de AK over een afstand van 20 passen. Een commando "Volg" of "Transport" is toegestaan. De hond moet aan de rechterzijde van de PW lopen, zodanig dat de hond tussen de PW en de HG loopt. De hond mag tijdens dit zijtransport de PW niet hinderen of inbijten maar moet deze opmerkzaam volgen. Voor de AK wordt halt gehouden. De HG geeft de softstok aan de AK en meldt dat afd. C beëindigd is. Op teken van de HG verlaat de PW het terrein. Voor de AK de beoordeling bekend maakt moet de hond aangeliend worden.

c. Beoordeling

Handelingen en/of gedragingen tegen de belangrijke beoordelingscriteria leiden tot puntenaftrek. Deze beoordelingscriteria zijn: snel en energiek inbijten met krachtige, volle en rustige beet, tot het lossen.

Opmerkzaam bewaken dicht bij de PW.

Is de hond tijdens de bewakingsfase licht onopmerkzaam of hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt er een kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond zeer onopmerkzaam of is de hond zeer hinderlijk t.o.v. de PW, dan wordt een 2^e kwalificatie in mindering gebracht. Bewaakt de hond de PW niet maar blijft wel in zijn buurt, dan wordt er een 3^e kwalificatie in mindering gebracht.

5. Uithoudingsvermogenproef UV/AD

5.1. Doel

De uithoudingsvermogenproef moet het bewijs leveren, dat de hond in staat is een lichamelijke inspanning van bepaalde zwaarte te volbrengen zonder daarna aanzienlijke vermoeidheidsverschijnselen te vertonen. Bij de hond kan deze vereiste inspanning uit loopprestaties bestaan, waarvan bekend is, dat zij buitengewone eisen stellen aan de inwendige organen, in het bijzonder aan het hart en de longen, maar evenzeer aan de bewegingsorganen zelf, waarbij echter ook andere eigenschappen, zoals temperament en hardheid tot uiting komen.

Van honden, die deze prestaties zonder moeite verrichten, kan aangenomen worden dat zij lichamenlijk gezond zijn en zij bepaalde door ons verlangde eigenschappen bezitten, welke belangrijk zijn voor werkhonden en voor honden die voor de fokkerij gebruikt worden.

Waardering

Voor dit examen worden geen punten verstrekt maar uitsluitend de kwalificatie **geslaagd** of **afgewezen** toegekend. Aan geleiders die met hun hond geslaagd zijn, wordt een diploma verstrekt.

5.2. Terrein

Het examen moet op straten en wegen van zoveel mogelijk verschillende aard worden gehouden. In aanmerking komen geasfalteerde, geplaveide en ongeplaveide straten, wegen en paden.

5.3. Het examen bestaat uit twee gedeelten

1. Loopoefening
2. Gehoorzaamheidsoefening

5.3.1. Loopoefening

Het afleggen van een afstand van 20 km in een tempo van 12 - 15 km per uur

De aan de halsketting aangelijnde hond moet aan de rechterzijde van de HG naast de fiets lopen. De lijn moet niet te kort worden gehouden, zodat de hond zichzelf steeds aan het tempo kan aanpassen. Licht trekken door de hond aan de lijn is niet foutief, wel echter het voortdurend achterblijven van de hond. Nadat een afstand van 8 km is afgelegd, wordt een pauze van 15 minuten gegeven. Gedurende deze rust controleert de AK in hoeverre de honden vermoeidheidsverschijnselen vertonen. Honden die een zeer vermoeide indruk maken, worden van verdere deelname uitgesloten.

Na de pauze moet een afstand van 7 km worden afgelegd, waarop een rustpauze van 20 minuten volgt. Gedurende deze pauze moet de hond de gelegenheid gegeven worden zich vrij en ongedwongen te bewegen.

De AK controleert ook nu de honden op vermoeidheid en tevens op eventuele stukgelopen voetzolen. Oververmoeide honden en honden die hun voetzolen hebben stukgelopen moeten van verdere deelname worden uitgesloten.

Na de pauze van 20 minuten moeten de laatste 5 km worden afgelegd. Na het afleggen van deze laatste afstand is er een pauze van 15 minuten waarin de honden weer de gelegenheid moet worden gegeven zich vrij en ongedwongen te bewegen.

De AK controleert ook nu in hoeverre de honden oververmoeid zijn en of zij eventueel hun voetzolen hebben stukgelopen.

Oververmoeide honden en honden die hun voetzolen hebben stukgelopen moeten van verdere deelname worden uitgesloten.

De AK en de EL begeleiden de honden op de fiets of in de auto.

Om honden die de prestaties niet kunnen volbrengen, te verzorgen en mee te nemen, is het gewenst een auto ter begeleiding van de honden mee te laten rijden die eventueel ook een reservefiets mee kan nemen.

Een hond die blijkt geeft elk temperament of iedere hardheid te missen, buitensporige vermoeidheidsverschijnselen vertoont, het tempo van ca. 12 km. per uur niet kan volhouden of aanzienlijk meer tijd voor deze prestatie nodig heeft, moet worden afgewezen.

5.3.2. Gehoorzaamheidsoefening

In aansluiting op de loopoefening, na de pauze van 15 minuten, moeten de HG zich op aanwijzing van de AK met hun honden aan de voet opstellen voor de gehoorzaamheidsoefening. Iedere HG moet met de hond daarbij de oefening "vrij volgen" tonen. De oefening mag ook aan de lijn uitgevoerd worden maar moet geschieden volgens de bepalingen van IPO I; er wordt echter niet geschoten en niet door de groep gevolgd.

Opmerkingen

De HG moeten hun honden voor het examen voldoende tijd geven om zich te kunnen ontlasten. Het gebruik van alcohol e.d. tijdens het examen en de daarbij behorende pauzes is ten strengste verboden.

Het examen wordt niet gehouden bij een buitentemperatuur van meer dan 22° C.

Het gebruik van de "Springer", evenals van een Scootmobiel is toegestaan.

De tijdsduur van de pauzes, respectievelijk 15, 20 en 15 minuten, moet volledig worden aangehouden. In de maanden april t/m augustus mag een UV-examen ook op een doordeweekse avond worden georganiseerd.

Per keurmeester mogen er 20 honden deelnemen aan het UV/AD examen.

6. Verkeerszekere hond VZH/BH

6.1 Algemeen

Voor dit examen wordt slechts de kwalificatie **geslaagd** of **afgewezen** verstrekt, waarbij eventueel de in afdeling A behaalde punten vermeld kunnen worden.

De kandidaat is geslaagd wanneer deze voor afdeling A, het gehoorzaamheids gedeelte, 70% van de te verkrijgen 60 punten behaalt en afdeling B, het praktische gedeelte, naar het oordeel van de AK, als voldoende beoordeeld wordt.

Aan de geleiders die met hun hond geslaagd zijn, wordt een diploma uitgereikt. Dit behaalde diploma is geen diploma in de zin van een fok-, tentoonstelling- en aankeuringsreglement, als bedoeld in de FCI-reglementen. Voor het herhalen van dit examen is geen bepaalde termijn gesteld.

Het examen bestaat uit twee gedeelten:

Afdeling A: Gehoorzaamheidsoefeningen

Afdeling B: Het praktische gedeelte

6.2 Afdeling A: Gehoorzaamheidsoefeningen

1. Volgen aan de lijn	15 punten
2. Vrij volgen	15 punten
3. Zit uit de beweging	10 punten
4. Afleggen met voorroepen	10 punten
5. Afliggen met afleiding	<u>10 punten</u>
Maximaal	60 punten

Een hond die bij deze afdeling niet tenminste 42 punten behaalt, wordt uitgesloten van verdere deelname aan het examen.

De HG meldt zich met de aan de halsketting aangelijnde hond bij de AK. De ketting mag niet op strop staan. De hond moet bij het melden links naast de HG zitten en de HG meldt aan de AK zijn/haar naam, de naam van de hond en het examen waarvoor de combinatie opgaat.

Alle oefeningen vangen aan vanuit de basispositie en op aanwijzing van de AK.

6.2.1 Volgen aan de lijn

15 punten

a. Commando

“Volg” of “Voet”.

b. Uitvoering

De HG gaat met de aangelijnde hond naar de AK, en stelt zich, met de hond aan de voet, voor. Vanuit de basispositie moet de hond op commando “Volg” of “Voet” van de HG deze opmerkzaam, vrolijk en correct volgen, met het schouderblad ter hoogte van de linkerknie van de HG. Bij het halt houden moet de hond zelfstandig, snel en recht gaan zitten. Bij het begin van de oefening gaat de HG met de hond 50 passen, zonder halt te houden, in rechte lijn vooruit. Na de keerwending en na minstens 10 en hoogstens 15 passen moet de HG de looppas en de langzame pas tonen (telkens tenminste 10 passen). De overgang van looppas naar langzame pas moet zonder overgang in gewone pas gebeuren. De verschillende tempowisselingen moeten zich duidelijk in uitvoering, van elkaar onderscheiden. Na de tempowisselingen moeten vervolgens in normale pas, minstens twee rechtse-, een keer- en een linkse wending uitgevoerd worden conform het loopschema (zie bijlage). Het halthouden moet tenminste één maal in normale pas getoond worden.

Aan het einde van de oefening gaat de HG op aanwijzing van de AK door een bewegende groep van tenminste vier personen. De HG moet met de hond tenminste bij 1 persoon linksom en bij een andere persoon rechtsom gaan en daarna tenminste één maal halt houden in de groep. De HG verlaat hierna met de hond de groep en neemt de basispositie in.

c. Beoordeling

Voordringen, zijwaarts afwijken, achter blijven, hulpcommando's, lichaamshulp, onoplettendheid, te veel onder druk staan, leiden tot puntenaftrek.

6.2.2 Vrij volgen

15 punten

a. Commando

“Voet” of “Volg”.

b. Uitvoering

Op aanwijzing van de AK wordt de hond in de basispositie buiten de groep afgelijnd.

De HG hangt de lijn over de schouder (van links boven naar rechts onder) of doet deze in zijn/haar zak. De HG loopt dan weer met de vrij volgende hond door de groep en moet tenminste bij 1 persoon linksom en bij een andere persoon rechtsom gaan en houdt daarna minstens één maal in de groep halt.

Na het verlaten van de groep neemt de HG kort de basispositie in en toont dan het vrij volgen zoals onder “Volgen aan de lijn” is omschreven.

Tijdens het eerste rechte stuk vrij volgen moeten twee schoten worden gegeven (kaliber 6 mm).

Tussen de schoten zit een tijdsduur van 5 sec.

De schoten worden op tenminste 15 passen afstand van de hond gelost. De hond moet zich schotvast tonen.

c. Beoordeling

Voordringen, zijwaarts afwijken, achter blijven, hulpcommando's, lichaamshulp, onoplettendheid, te veel onder druk staan leiden tot puntenaftrek.

Indien de hond schotschuw is, wordt deze direct uitgesloten van verdere deelname aan het examen.

Toont de hond zich bij het schieten opgewonden dan is dat foutief maar leidt niet tot uitsluiting, mits de hond in de hand van de HG is. Het volle aantal punten kan alleen gegeven worden aan de hond die zich bij het schieten onverschillig gedraagt.

6.2.3 Zit uit de beweging

10 punten

a. Commando's

“Volg” of “Voet”, “Zit”.

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit.

Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando “Zit” direct, snel en in de looprichting gaan zitten, zonder dat de HG de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk om naar de rustig zittende hond.

Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond terug en gaat aan de rechterkant van de hond staan.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), traag zitten, onrustig zitten, leiden tot puntenaftrek.

Gaat de hond na het commando “Zit” liggen of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

6.2.4 Afleggen met voorroepen

10 punten

a. Commando's

“Volg” of “Voet”, “Af”, “Hier of naam van de hond”, “Voet”.

b. Uitvoering

Vanuit de basispositie gaat de HG met de vrij volgende hond in rechte lijn vooruit. Na tenminste 10 en hoogstens 15 passen moet de hond op het commando “Af ” direct, snel en in de looprichting gaan

liggen, zonder dat de HG hierbij de pas verandert, onderbreekt of omkijkt. Na tenminste nog eens 30 passen blijft de HG staan en draait zich onmiddellijk naar de rustig liggende hond om. Op aanwijzing van de AK geeft de HG het commando voor het voorkomen. De hond moet snel, vrolijk en direct komen en recht midden voor de HG gaan zitten. Op het commando "Voet" moet de hond snel en recht naast het linkerbeen van de HG gaan zitten.

c. Beoordeling

Fouten in de ontwikkeling (gedeelte vrij volgen), langzaam gaan liggen, langzaam voorkomen bij het voorroepen, vertragen bij het voorkomen, houding corrigeren van de HG (o.a. spreidstand aannemen), fouten bij het voorzitten en bij het aan de voet gaan, leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond na het commando "Af", zitten of blijft deze staan, worden hiervoor 5 punten afgetrokken.

6.2.5 Afliggen met afleiding

10 punten

a. Commando's

"Af", "Zit".

b. Uitvoering

Voor aanvang van afdeling B van een andere hond legt de HG de hond met het commando "Af" op een door de AK aangewezen plaats af. De hond blijft achter zonder lijn of een of ander voorwerp. De HG gaat zonder omkijken, tenminste 30 passen weg van de hond en blijft in het zicht van de hond met de rug naar de hond toe staan. De hond moet zonder inwerking van de HG rustig blijven liggen van oef. 1 tot en met oef. 4. Op aanwijzing van de AK gaat de HG naar de hond en gaat aan de rechterkant van de hond staan. Na ca. 3 sec. moet de hond op aanwijzing van de AK en na het commando "Zit" van de HG snel in de basispositie gaan zitten.

c. Beoordeling

Onrustig gedrag van de HG evenals andere verdeckte hulp, onrustig liggen van de hond, te vroeg opstaan van de hond bij het ophalen leiden tot puntenaftrek. Gaat de hond staan of zitten dan volgt er een gedeeltelijk toekennen van de punten. Verwijdert de hond zich van de plaats voor **oefening 3** van de werkende hond met meer dan 3 m, dan worden 0 punten toegekend. Verlaat de hond de plaats na oefening 3, dan volgt een gedeeltelijke toekenning van de punten. Komt de hond de HG tegemoet bij het ophalen, dan worden er tot 3 punten afgetrokken.

6.3 Afdeling B: Het praktische gedeelte

De oefeningen moeten op de openbare weg (straten, wegen of pleinen) met matig verkeer (verkeersluw) uitgevoerd worden. Het openbare verkeer mag daarbij niet gehinderd worden. De oefeningen voor afdeling B worden niet gewaardeerd met punten. Om te kunnen slagen voor dit onderdeel is de totale indruk van het gedrag van de hond op de openbare weg maatgevend. Het is ter beoordeling van de AK of deze de enkele oefeningen met elke hond apart op de daarvoor uitgezochte plaatsen uitvoert, dan wel alle honden één oefening laat doen en dan naar de volgende plaats vertrekt voor de volgende oefeningen.

6.3.1 Gehoorzaamheid en gedrag in het verkeer

a. Uitvoering

De HG volgt met de hond in rechte lijn van de keurmeester af.

HG en hond worden tijdens het volgen van achteren ingehaald door een fietser of eventueel een jogger die de hond en de geleider rakelings passeert. De fietser belt wanneer deze ongeveer 1 m. achter de hond is.

Op de terugweg worden de hond en HG door een voetganger gesneden. Ook hierbij moet de figurant de oefening zo uitvoeren dat de geleider en de hond gehinderd worden in hun normale beweging.

b. Beoordeling

De hond mag schrikken, maar deze eerste reactie mag niet ontaarden in vluchtgedrag (angst) of bijtgedrag (agressie). De hond moet bij schrik zichzelf herstellen en gewoon verder volgen. Bij angst of agressie wordt het examen afgebroken.

6.3.2 Gedrag in moeilijkeres situaties

Hierbij is de medewerking van het publiek noodzakelijk. De HG met de hond neemt een beginpositie in op ca. 30 pas afstand van een grote groep mensen. In deze groep loopt ook een geleider met een hond.

a. Uitvoering

De groep loopt als een gesloten front recht op de geleider met de hond af terwijl de geleider recht op deze groep (zeg maar winkelend publiek) afloopt. Het publiek moet zich zo natuurlijk mogelijk gedragen. Dus gewoon praten en geen aandacht schenken aan de hond. Men mag echter geen vrij baan maken voor de hond. De HG volgt met de hond dwars door de groep heen. Na ongeveer 30 pas draaien zowel de geleider als de groep zich om en moet de geleider met de hond voor de tweede maal door de groep heen volgen.

b. Beoordeling

Wanneer de hond niet door de groep heen wil maar deze duidelijk ontwijkt en zich angstig of agressief gedraagt, moet het examen worden afgebroken. Wanneer de hond wel in groep gaat maar de meewandelende hond aanvalt moet het examen worden afgebroken. Als de meewandelende hond zich agressief of verdedigend gedraagt en de te beoordelen hond daarop reageert, mag de hond gecorrigeerd worden. Deze correctie dient dan wel effect te hebben en de te beoordelen hond zal zijn reactie meteen moeten staken. Is dat niet het geval wordt het examen afgebroken.

6.3.3 Reacties op onaangename situaties

a. Uitvoering

De HG neemt de aangelijnde hond aan de voet (in de zit of "Af" positie) en geeft een duidelijk commando "Zit" of "Af" ter bevestiging. Vervolgens gaat het publiek normaal pratend en niet extra dreigend kort om de HG en de hond heen staan. Hond en HG worden nauw opgesloten. De HG mag hierbij tegen de hond praten. De hond hoeft niet per se te blijven zitten. De HG mag daartoe wel een commando geven. De lijn mag in geen geval strak worden gehouden.

b. Beoordeling

Het wat onrustig zijn, bedrukt zijn, gaan zitten of staan is nog toegestaan. Wanneer de hond uit de groep wil (vlucht) of gromt (agressie), moet het examen worden afgebroken.

6.3.4 Reactie op andere honden

a. Uitvoering

Alle HG staan met hun honden op een rij met het front naar de keurmeester met een onderlinge afstand van ongeveer 2 m. De honden staan onder appèl. Elke HG (één voor één) volgt op aanwijzing van de keurmeester met de hond zig-zag door en langs de honden. (Wanneer er niet voldoende HG zijn moeten er figuranten worden ingezet).

b. Beoordeling

De hond die uitvalt of zich agressief gedraagt naar andere honden, wordt van verdere deelname uitgesloten.

6.3.5 Gedrag van de voor korte tijd alleen gelaten aangelijnde hond

a. Uitvoering

Alle honden worden op ruime afstand van elkaar vastgelegd en de HG's verdwijnen uit het zicht van de honden. (de honden mogen afliggen maar dit is niet verplicht)

Op het moment dat de honden het nakijken van de geleider hebben opgegeven gaat de AK of een assistent op afstand van de hond staan. Wanneer de hond hen opmerkt loopt de keurmeester of de assistent, in strakke lijn, recht in de richting van de hond en passeert deze op korte afstand. Er moet stevig worden doorgestapt maar oogcontact moet worden vermeden.

Na enige tijd komt een figurant met een hond en wandelt langs de alleen gelaten honden. De figurant loopt tussen de beide honden in en passeert de alleen gelaten honden op een afstand tussen min. 2 en max. 3 m. Hierna mogen de geleiders de honden ophalen.

b. Beoordeling

Een beetje onzeker of onwennig gedrag is niet fout. Wanneer een hond nieuwsgierig is en/of snuffelend in de lijn staat of hangt is dat niet foutief. Honden die zich niet laten passeren maar agressie tonen (blaffend of grommend) naar de naderende persoon worden uitgesloten. Honden die willen vluchten (strak achteruit in de lijn hangend) worden uitgesloten. Honden die fel en agressief uitvallen naar de andere hond moeten worden uitgesloten.

7. Speurhond I SpH I

Om tot dit examen te worden toegelaten moet de hond in het bezit zijn van VZH/BH certificaat

Circa 1200 passen, 7 spoorgedeelten, 6 hoeken, 4 VW. Circa 180 min. oud, vreemd spoor
Verleidingsspoor uitleggen 30 min. na het uitleggen van het spoor..

Uitwerkingstijd: 30 min.

Uitwerking van het spoor: 80 punten

Voorwerpen : (4 x 5) 20 punten

Totaal: 100 punten

Algemeen

De AK of de EL bepalen aan de hand van het ter beschikking zijnde terrein het verloop het spoor.
Het begin van het spoor moet duidelijk door een speurpaaltje gemarkeerd zijn. Deze speurpaal moet steeds links bij de aanzet van het spoor in de grond worden gestoken.

De SL verblijft korte tijd op de aanzet van het spoor en gaat vervolgens, in normale pas, in de aangewezen richting.

De spoorgedeelten van het spoor moeten aan het terrein aangepast zijn. De 6 hoeken moeten in normale pas uitgelegd en aan het terrein aangepast worden. De VW moeten van verschillend materiaal zijn (bijv. leder, hout, textiel) en kunnen onregelmatig op alle spoorgedeelten gelegd worden. Het laatste VW ligt aan het einde van het spoor. De VW moeten in de beweging op het spoor worden neergelegd. Na het leggen van het laatste VW moet de SL nog enkele passen in dezelfde richting doorlopen.

De afmetingen van de VW zijn maximaal, 10 cm. lang, 2 à 3 cm. breed, en 0.5 tot 1 cm. dik en mogen in kleur niet wezenlijk verschillen van de bodem. Tijdens het uitleggen van het spoor moeten HG en hond uit het zicht zijn.

Een ½ uur na het uitleggen van het spoor moet een tweede SL een verleidingsspoor leggen. Nooit onder een hoek kleiner dan 60°. Dit spoor dient 2 spoorgedeelten te doorkruisen. Het verleidingsspoor mag het eerste en het laatste spoorgedeelte niet doorkruisen en het mag niet 2x hetzelfde spoorgedeelte doorkruisen.

Er wordt met nadruk op gewezen dat het spoor over wisselend terrein moet worden gelegd.

De AK, EL en eventueel andere begeleidende personen mogen zich tijdens het werken van de hond niet ophouden op die plaatsen waar de hond, volgens het reglement, het recht heeft om te zoeken.

a. Commando

Het commando, "Zoek", is bij het begin van het spoor en na ieder voorwerp toegestaan. Ook is het toegestaan de hond tijdens het speuren af en toe te prijzen.

b. Uitvoering

De HG bereidt de hond voor op het speuren. De hond kan vrij zoeken of aan de lijn van 10 m. De 10 m lange lijn kan over de rug, zijdelings, tussen de voorpoten en/of tussen de achterpoten gedragen worden. De lijn kan ook aan de, niet op strop ingestelde, halsketting bevestigd worden. Tevens is het toegestaan de volgende speurtuigen te dragen: Borsttuig of Böttcher (zonder bijkomende riemen).

Na te zijn opgeroepen meldt de HG zich met de hond in basispositie bij de AK en geeft aan of de hond apporteert, opneemt of verwijst. Bij het aanmelden moet de hond gereed te zijn om met het speuren te beginnen, de hond moet dus "opgetuigd" zijn. De hond mag worden aangemeld aan de korte lijn. De speurlijn moet bij het aanmelden bevestigd zijn aan datgene waaraan de hond het spoor zal uitwerken (halsketting/speurtuig/...). Tijdens het aanmelden bevindt de AK zich in de directe omgeving van het begin van het spoor.

Voor aanvang van het speuren, tijdens het aanzetten en tijdens het speuren is elke vorm van dwang verboden. Op teken van de AK moet de HG de hond langzaam en rustig naar begin van het spoor brengen en aanzetten. Het is de HG niet toegestaan bij de aanzet met de hand de richting van het te volgen spoor aan te geven. Het aanzetten moet in de directe omgeving van de hond geschieden. De hond moet vanaf de aanzet met diepe neus en intensief in een gelijkmatig tempo het spoor volgen. De HG volgt de hond op 10 m. afstand. Bij vrij zoeken moet de afstand van 10 m. eveneens aan worden gehouden. De speurlijn mag licht doorhangen. De hond moet de hoeken zeker uitwerken. Na de hoeken moet de hond in gelijkmatig tempo verder zoeken. Zodra de hond een voorwerp gevonden heeft moet de hond dit zonder inwerken van de HG onmiddellijk apporteren, opnemen of overtuigend

verwijzen. De hond kan bij het opnemen blijven staan of zitten. Bij het apporteren moet de hond het VW naar de geleider brengen. Verder gaan met het voorwerp of liggend opnemen is foutief. Het verwijzen kan liggend, staand of zittend gebeuren (mag ook wisselend).

Heeft de hond het voorwerp gevonden dan laat de HG de lijn vallen. Door het omhoog steken van het voorwerp geeft de HG aan dat het voorwerp gevonden is. De hond wordt opnieuw aangezet op de plaats waar het VW is gevonden en vervolgt het speuren. Na beëindigen van het spoor toont de HG aan de AK de gevonden VW. Indien bij het speuren VW niet door de hond worden gevonden moeten deze VW door de spoorlegger worden opgehaald. Het is echter niet vereist dat de niet door de hond gevonden VW aan de betreffende geleider worden getoond.

Het toedienen van voedsel aan de hond, is tijdens het speuren verboden.

Het is de HG toegestaan na ruggespraak met de AK het zoeken kort te onderbreken indien de HG van oordeel is dat de toestand van de hond of eigen toestand enige verzorging vereist (bijv. bij grote hitte).

De aldus genomen pauze maakt onverminderd deel uit van de toegestane uitwerkingstijd (30 min).

Het is de HG toegestaan om in deze pauze of bij de VW, ogen, neus en mond van de hond te verzorgen. Een natte doek kan voor dit doel worden meegenomen. De hulpmiddelen moeten vooraf aan de AK worden voorgelegd. Andere hulpmiddelen zijn niet toegestaan.

c. Beoordeling

Het tempo tijdens het zoeken is geen criterium bij de beoordeling zolang het uitwerken van het spoor maar gelijkmatig, intensief en overtuigend gebeurt. Overtuigen zonder het spoor te verlaten is niet foutief. Opnieuw aanzetten, treuzelen, hoge neus, behoefte doen, zwalken, draaien op de hoeken, aanhoudend belonen, stem- of lijnhulp, foutief apporteren, opnemen of vals verwijzen van VW, leiden tot puntenaftrek. Apporteren, opnemen of verwijzen van VW die niet door de geleider zijn neergelegd leiden eveneens tot puntenaftrek.

De verdeling van de te behalen punten moet over de verschillende spoorgedeelten naar lengte en moeilijkheidsgraad geschieden. Zoekt de hond niet, blijft de hond te lang treuzelen op dezelfde plek zonder te zoeken, kan het speuren worden afgebroken, zelfs indien de hond zich nog op het spoor bevindt.

Het speuren wordt afgebroken als de hond:

- na driemaal aanzetten niet gaat speuren
- een gevonden VW in de bek neemt en niet meer afgeeft
- het spoor met meer dan 1 lijnlengte verlaat
- achter wild aan wil gaan en zich niet meer laat aanzetten
- het spoor verlaat en wordt tegengehouden door de HG en de HG de aanwijzing van de AK om de hond te volgen, of de lijn te laten vallen niet opvolgt
- het einde van het spoor niet binnen de gestelde tijd (30 min.) heeft bereikt

Het tot op het ogenblik van afbreken getoonde zoekwerk wordt beoordeeld.

Als de hond het verleidingsspoor opgaat en zelfstandig terugkomt naar het eigenlijke spoor, volgt een deelwaardering voor het betreffende spoorgedeelte.

8. Speurhond II SpH II

Om tot dit examen te worden toegelaten moet de hond in het bezit zijn van het certificaat SpH I

Circa 1800 passen, 8 spoorgedeelten, 7 hoeken, 7 VW, circa 180 min. oud vreemd spoor en Verleidingsspoor uitleggen 30 min. voor het uitwerken van het spoor.

Uitwerkingstijd: 45 min.

Uitwerking van het spoor: 80 punten (halve cirkel 8 punten)

Voorwerpen : (6 x 3, 1 x 2) 20 punten

Totaal: 100 punten

Algemeen

De AK of de EL bepalen aan de hand van het ter beschikking zijnde terrein het verloop van het spoor. Het begin van het spoor moet duidelijk door van een speurpaaltje gemarkeerd zijn. Deze speurpaal moet steeds links bij de aanzet van het spoor in de grond worden gestoken.

De SL verblijft korte tijd op de aanzet van het spoor en gaat vervolgens, in normale pas, in de aangewezen richting.

De spoorgedeelten van het spoor moeten aan het terrein aangepast zijn. 1 spoorgedeelte moet als halve cirkel opgebouwd zijn met een straal van tenminste 3 speurlijnen (30 m). De halve cirkel begint en eindigt met een rechte hoek. De 7 hoeken moeten in normale pas uitgelegd en aan het terrein aangepast zijn. Tenminste 2 hoeken zijn scherp, tussen 30° en 60°. De VW moeten van verschillende materialen zijn (bijv. leder, hout, textiel) en kunnen onregelmatig op alle spoorgedeelten gelegd worden. Het laatste VW ligt aan het einde van het spoor. De VW moeten in de beweging op het spoor worden neergelegd. Na het leggen van het laatste VW moet de SL nog enkele passen in dezelfde richting doorlopen. De afmetingen van de VW zijn maximaal 10 cm. lang, 2 à 3 cm. breed, en 0,5 tot 1 cm. dik. Zij mogen van kleur niet wezenlijk verschillen van de bodem.

Tijdens het uitleggen van het spoor moet de HG en de hond uit zicht zijn. Een ½ uur voor het uitwerken van het spoor moet een tweede SL een verleidingsspoor leggen. Nooit onder een hoek kleiner dan 60°. Dit spoor dient 2 spoorgedeelten te doorkruisen. Het verleidingsspoor mag het eerste en het laatste spoorgedeelte niet doorkruisen en mag niet 2x hetzelfde spoorgedeelte doorkruisen. Er wordt met nadruk op gewezen dat het spoor over wisselend terrein moet worden gelegd.

De AK, EL en eventueel begeleidende personen mogen zich tijdens het werken van de hond niet op die plaatsen bevinden waar de hond, volgens het reglement het recht heeft om te zoeken.

a. Commando

Het commando, "Zoek", is bij het begin van het spoor en na ieder voorwerp toegestaan. Ook is het toegestaan de hond tijdens het speuren af en toe te prijzen.

b. Uitvoering

De HG bereidt de hond voor op het speuren. De hond kan vrij zoeken of aan de lijn van 10 m. De 10 m lange lijn kan over de rug, zijdelings, tussen de voorpoten en/of tussen de achterpoten gedragen worden. De lijn kan ook aan de, niet op strop ingestelde, halsketting bevestigd worden. Bovendien is het toegestaan de volgende speurtuigen te dragen: Borsttuig of Böttcher (zonder bijkomende riemen).

Na te zijn opgeroepen meldt de HG zich met de hond in basispositie bij de AK en geeft aan of de hond rapporteert, opneemt of verwijst. Bij het aanmelden moet de hond gereed zijn om met het speuren te beginnen, de hond moet dus "opgetuigd" zijn. De hond mag worden aangemeld aan de korte lijn. De speurlijn moet bij het aanmelden bevestigd zijn aan datgene waaraan de hond het spoor zal uitwerken (halsketting/speurtuig/...). Tijdens het aanmelden bevindt de AK zich in de directe omgeving van het begin van het spoor.

Voor de aanzet en tijdens het speuren is elke vorm van dwang verboden. Op teken van de AK dient de HG de hond langzaam en rustig naar de aanzet te brengen en aan te zetten. Het is de HG niet toegestaan bij de aanzet met de hand de richting van het te volgen spoor aan te geven.

De hond moet vanaf de aanzet met diepe neus en intensief in een gelijkmatig tempo het spoor volgen. De HG volgt de hond op 10 m. afstand. Bij vrij zoeken is de afstand van 10 m. eveneens aan te houden. De speurlijn mag licht doorhangen. De hond moet de hoeken zeker uitwerken. Na de hoeken moet de hond in gelijkmatig tempo verder werken. Zodra de hond een voorwerp gevonden heeft moet

de hond dit zonder inwerken van de HG onmiddellijk apporteren, opnemen of overtuigend verwijzen. De hond mag bij het opnemen blijven staan of zitten.

Bij het apporteren dient de hond het VW naar de geleider te brengen. Verder gaan met het voorwerp of liggend opnemen is foutief. Het verwijzen kan liggend, staand of zittend gebeuren, (mag ook wisselend)

Heeft de hond het voorwerp gevonden dan laat de HG de lijn vallen. Door het omhoog steken van het voorwerp geeft de HG aan dat het voorwerp gevonden is. De hond wordt opnieuw aangezet op de plaats waar het VW is gevonden en vervolgt het speuren. Na beëindigen van het spoor toont de HG aan de AK de gevonden VW. Indien bij het speuren VW niet door de hond worden gevonden moeten deze VW door de spoorlegger worden opgehaald. Het is echter niet vereist dat de niet door de hond gevonden VW aan de betreffende geleider worden getoond.

Het toedienen van voedsel, aan de hond, is tijdens het speuren verboden.

Het is de HG toegestaan na ruggespraak met de AK het zoeken kort te onderbreken, indien de HG van oordeel is dat de toestand van de hond of eigen toestand enige verzorging vereist (bijv. bij grote hitte). De aldus genomen pauze maakt onverminderd deel uit van de toegestane uitwerkingstijd (45 min). Het is de HG toegestaan om in deze pauze of bij de VW, ogen, neus en mond van de hond te verzorgen. Een natte doek kan voor dit doel worden meegenomen. De hulpmiddelen dienen vooraf aan de AK te worden voorgelegd. Andere hulpmiddelen zijn niet toegelaten.

c. Beoordeling

De beoordeling begint bij aanvang van het spoor. Het zoektempo is geen criterium in de beoordeling indien het spoor intensief, gelijkmatig en overtuigend uitgewerkt wordt. Overtuigen zonder het spoor te verlaten, is niet foutief.

Opnieuw aanzetten, treuzelen, behoefte doen, hoge neus, omkeren, draaien en/of cirkelen op de hoeken, aanhoudend belonen door de HG, foutief apporteren, opnemen of vals verwijzen van de VW, leiden tot puntenaftrek.

De opdeling van de punten voor het uitwerken van het spoor op de verschillende spoorgedeelten moet naar lengte en moeilijkheidsgraad gebeuren. Het beoordelen van de verschillende spoorgedeelten gebeurt door kwalificaties en punten. Zoekt de hond niet, blijft de hond lang treuzelen op dezelfde plek zonder te zoeken, dan kan ook hier het speuren worden afgebroken, zelfs indien de hond zich nog op het spoor bevindt.

Het tot op het ogenblik van afbreken getoonde zoekwerk wordt beoordeeld.

Het speuren wordt afgebroken als de hond:

- na driemaal aanzetten niet gaat speuren
- een gevonden voorwerp in de bek neemt en niet meer afgeeft
- het spoor met meer dan 1 lijnlengte verlaat
- achter wild aan wil gaan en zich niet meer laat aanzetten
- het spoor verlaat en wordt tegengehouden door de HG en de HG de aanwijzing van de AK om de hond te volgen, of de lijn te laten vallen niet opvolgt
- het einde van het spoor niet binnen de gestelde tijd (45 min.) heeft bereikt.

Uitzondering hierop wordt gemaakt wanneer de hond aan het laatste spoorgedeelte begonnen is.

Het tot op het ogenblik van afbreken getoonde zoekwerk wordt beoordeeld.

Als de hond het verleidingsspoor opgaat echter zelfstandig terugkomt naar het eigenlijke spoor, volgt een deelwaardering voor het betreffende spoorgedeelte.

9. Deelcertificaat

9.1 Reglement IPO – deexamens en enkele wedstrijd bepalingen

9.1.1 Algemene bepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. Deexamen: een examen in een van de afdelingen A, B of C van de onderscheidenlijke IPO I-, II- en III-examens als bedoeld in het FCI-reglement voor werkhonden, zoals uitgewerkt door de Commissie Werkhonden van de Raad van Beheer.
2. Examenreglement: het FCI-reglement voor werkhonden, zoals uitgewerkt door de Commissie Werkhonden van de Raad van Beheer.
3. Deelcertificaat: de oorkonde die op grond van het met goed gevolg afgelegde deexamen wordt uitgereikt.

9.1.2 Voorwaarden voor deelname examen

1. Met inachtneming van de volgende punten kan met de hond waarmee het diploma Verkeers Zekere Hond (VZH/BH) is behaald, een deexamen worden afgelegd.
2. Met de hond waarmee het IPO III diploma is behaald, kan uitsluitend aan een deexamen op IPO III niveau worden deelgenomen.
3. Met de hond kunnen op één dag twee verschillende deexamens op hetzelfde IPO-niveau worden afgelegd.
4. Met de hond kan op hetzelfde IPO-niveau een onbeperkt aantal malen een deexamen worden afgelegd.
5. Met de hond waarmee op IPO I- of IPO II- niveau een deelcertificaat voor de afdeling A, B of C is behaald, kan een deexamen in diezelfde afdeling op een hoger niveau worden afgelegd.
6. Met inachtneming van de voorgaande punten kan het afleggen van deexamens voor wat betreft de afdelingen A, B of C, in een willekeurige volgorde plaatsvinden.

9.1.3 Certificering en registratie

1. Voor een met goed gevolg afgelegd deexamen wordt een deelcertificaat uitgereikt.
2. Het deelcertificaat vermeldt de naam van de geëxamineerde en de hond, het ras, het chipnummer of de tatoeëring, het deexamen, de examendatum en plaats.
3. Het deexamen en het resultaat worden in het rashondenlogboek of hondenlogboek geregistreerd.
4. Uitsluitend bij examens worden deelcertificaten uitgereikt.
5. Deelcertificaten geven geen recht op een IPO-diploma.

9.1.4 Deelname aan wedstrijden

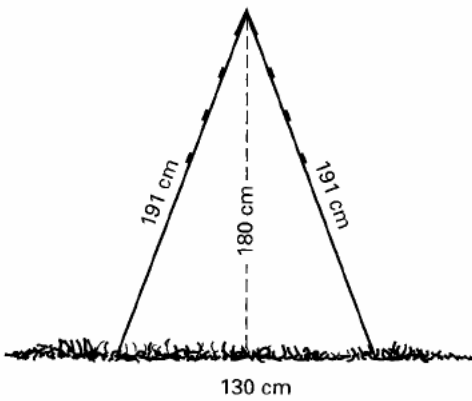
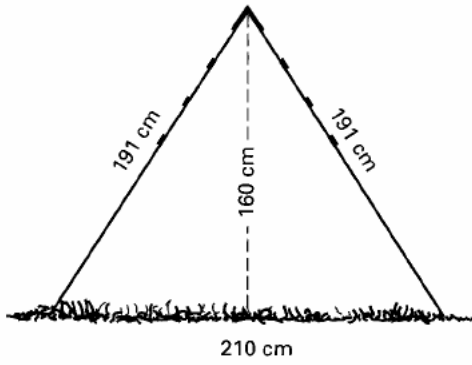
1. Een deelcertificaat geeft recht op deelname aan een speur-, team- of zogenoemde B-C-wedstrijd.
2. Deelname aan een speur- of teamwedstrijd is slechts mogelijk op het hoogste IPO-niveau van een betreffend deelcertificaat.
3. Deelname aan een B-C-wedstrijd is slechts mogelijk indien voor beide afdelingen een deelcertificaat is behaald, terwijl voor een afdeling geen deelcertificaat van een hoger IPO-niveau mag zijn behaald.
4. Bezitters van een IPO- diploma hebben bij de inschrijving voor een speur-, team- of B-C- wedstrijd voorrang op bezitters van een of meer deelcertificaten.

9.1.5 Slotbepalingen

1. Op het examineren, organiseren, houden, uitvoeren en afleggen van deexamens is het IPO-examenreglement van toepassing.
2. Uitsluitend door de Raad van Beheer benoemde africhtingskeurmeesters zijn gerechtigd deexamens te keuren.

In alle gevallen waarin dit reglement met betrekking tot de IPO-deexamens niet voorziet, beslist de Commissie Werkhonden van de Raad van Beheer.

Doorsnede

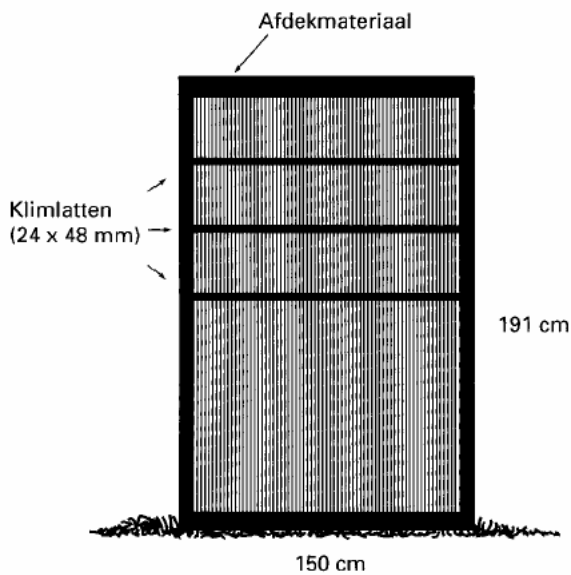
Schema Hoogte 180 cm

KLIMSCHUTTING

De klimschutting bestaat uit 2 boven aan elkaar scharnierend verbonden schotten van elk 150 cm breedte en 191 cm hoogte.

Aan elk schot bevinden zich 3 klimlatten, zwaar 24 x 48 mm. De bovenkant moet afgedekt zijn.

Aanzicht

11. Voornaamste wijzigingen t.o.v. het (blauwe) boekje

11.1 Algemeen

- a. Zinsopbouw en terminologie aangepast.
- b. In dit reglement wordt uitsluitend gesproken over "examen".
- c. Examenseizoen wordt bepaald door de werkhondenverenigingen m.u.v. de maand december.
- d. Werkhondenverenigingen bepalen zelf het tijdstip voor aanvragen examen.
- e. Hoofdstuk 1 "Algemeen" is uitgebreid en verduidelijkt.
- f. Genomen besluiten over afbreken van betreffende afdeling i.p.v. diskwalificatie.
- g. Diskwalificatie nog slechts bij 2 voorvallen:
 - onsportief gedrag hondengeleider
 - hond levert gevaar op voor omgeving, pakwerker, geleider e.d.
- h. De beschrijvingen MC en BMC is vervangen door "commando's "en "extra –commando' s".(EC)
- i. De beoordelingscriteria zijn uitgebreid met de door de AK gemaakte beoordelingsafspraken.

11.2 Afdeling A: Speuren

- a. Duidelijkheid in het reglement over:
 - aanzet
 - apporteren - opnemen - verwijzen
 - affluiten
- b. Gelijkheid in terminologie over alle certificaten.
- c. Meer vrijheid waar de voorwerpen worden neergelegd.

11.3 Afdeling B: Appèl

- a. IPO I mag de hond bij het aanmelden aangeliend zijn.
- b. Bij de "Zit" oefening het woord "opmerkzaam " verwijderd.
- c. Schutting bij IPO I en II naar 160 cm.

11.4 Afdeling C: Manwerk

- a. DZB beoordeling te beoordelen in afdeling C.
- b. Bij IPO I wordt de hond op teken van de AK afgeliend.
- c. Bij verjagen –of niet lossen wordt -de afdeling C -afgebroken, dus **geen** diskwalificatie.
- d. Bij IPO I mag de HG de hond uit het verstek roepen of los volgend ophalen.
- e. I.p.v. na het 2° commando "Revier" wordt de afdeling C pas na het 3° commando "Revier " afgebroken, indien de hond zich niet meer naar het verstek laat sturen.
- f. Voor de vlucht eerst basispositie (zit) en dan pas commando "Af."

11.5 Speurhond

- a. Bij speurhond I afstand teruggebracht tot 1200 pas.
- b. Bij speurhond I verleidingsspoor kruist maar 2 keer.
- c. Duidelijkheid over apporteren, verwijzen en opnemen.